DRAUGAS

PERIODICALS
October 11,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS –THURSDAY, SPALIO – OCTOBER 11, 2001

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 10/10/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET
WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.198
Kaina 50 c.

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

NATO parlamentas ragina nevilkinti plėtros

Vilnius-Ottawa, spalio 10 d. (BNS) — Antradienį Kanados sostinėje posėdžiavusi NATO Parlamentinė Asamblėja, kurios sesijoje dalyvavo ir Lietuvos Seimo delegacija, priėmė nutarimą, raginantį tęsti NATO plėtrą.

NATO valstybės narės raginamos po 2002 m. viršūnių susitikimo Prahoje nedelsiant pradėti derybas dėl priėmimo su tomis valstybėmis kandidatėmis, kurios bus įvykdžiusios individualiame narystės veiksmų plane iškeltus reikalavimus.

Nutarimo projektas buvo priimtas beveik vienbalsiai, vienam NATO PA nariui iš Italijos balsavus prieš.

1999 m. Vašingtone vykęs NATO viršūnių susitikimas įvardijo Albaniją, Bulgariją, Estiją, Latviją, Lietuvą, buvusią Jugoslavijos Respubliką Makedoniją, Rumuniją, Slovakiją ir Slovėniją kaip valstybes kandidates.

Antradienį priimtame dokumente pažymima, jog paskutinė NATO plėtros banga, kurios metu buvo priimtos Čekija, Vengrija ir Lenkija, buvo sėkminga ir sustiprino sąjungą.

Iš pradžių nutarimo projekte buvo konkrečiai įvardijamos trys Baltijos valstybės, tačiau vėliau šios formuluotės tekste neliko.

Seimo delegacijos vadovo, Užsienio reikalų komiteto pirmininko Gedimino Kirkilo nuomone, tai nėra pralaimėjimas, nes būtų susidaręs įspūdis, kad Baltijos valstybės yra „specialus atvejis". G. Kirkilo nuomone, Lietuvai yra naudinga tai, kad naujų narių priėmimas yra siejamas su Narystės veiksmų plano (NVP) vykdymu. NATO neseniai teigiamai įvertino Lietuvos NVP vykdymą. Seimo delegacijos vadovo nuomone, NATO PA sesijos rezultatai buvo sėkmingi Lietuvai. „Šiokia tokia baimė, jog NATO plėtrą užgoš kova su terorizmu, nepasitvirtino", pažymėjo jis.

G. Kirkilas pranešė, jog kartu su kitų Rytų ir Vidurio Europos valstybių delegacijų vadovais pasirašė pareiškimą dėl kovos prieš terorizmą. Jis taip pat informavo NATO PA sesijos dalyvius apie Lietuvos Seimo antradienį priimtą pareiškimą, kuriuo remiami antiteroristinės koalicijos veiksmai Afganistane.

Sesijoje nemažai dėmesio buvo skirta NATO ir Rusijos santykiams. Rusijos ir NATO parlamentarai pasirašė paktą, kuriuo bus pirmą kartą nustatyta Rusijos parlamento ir NATO Parlamentinės Asamblėjos bendradarbiavimo struktūra. Tikimasi, kad tai padės sušvelninti Rusijos įtarimus NATO atžvilgiu. Naujajame pakte išvardijamos nesutarimų bei bendradarbiavimo sritys tarp Rusijos ir NATO Parlamentinės Asamblėjos. Be kita ko, jame pažymėta, jog Rusija nepritaria NATO plėtrai, ir ypač Baltijos valstybių priėmimui.

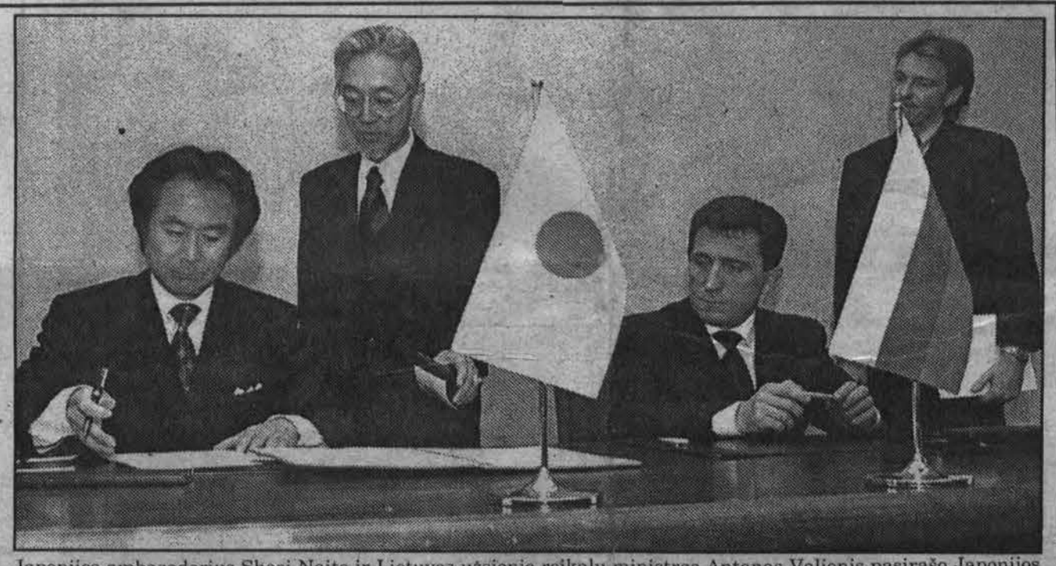

Japonijos ambasadorius Shoei Naito ir Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pasirašo Japonijos vyriausybės negrąžintinos paskolos Lietuvos kultūrai dokumentus. Kęstučio Vanago (Elta) nuotr.

Japonija finansiškai parems Vytauto Didžiojo universitetą

Vilnius, spalio 10 d. (BNS) — Trečiadienį Užsienio reikalų ministerijoje pasikeista notomis dėl Japonijos vyriausybės negrąžintinos paskolos skyrimo Kauno Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Japonijos studijų centrui. Dokumentus pasirašė Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis ir Japonijos ambasadorius Shohei Naito.

Šiemet Japonijos vyriausybė skiria 28 mln. jenų (935,200 litų) Kauno VDU Japonijos studijų centrui japonų kalbos mokymo vaizdo ir kompiuterinei įrangai įsigyti. Adresatą negrąžintinai paskolai gauti Japonijos vyriausybė atrinko iš 27 paraiškų, kurias buvo pateikusios 20 Lietuvos mokslo, švietimo ir kultūros institucijų.

Ministras A. Valionis padėkojo Japonijos vyriausybei už jau ketvirtus metus gaunamas dovanas Lietuvos kultūrai.

Lietuva Japonijos vyriausybės Kultūrinės pagalbos programoje dalyvauja nuo 1997 metų. Kauno VDU yra jau ketvirtoji Lietuvos institucija, turėsianti galimybę modernizuoti savo studentų užsienio kalbų mokymo metodiką.

Iki šiol pagal Japonijos vyriausybės Kultūros rėmimo programą didelę piniginę paramą gavo Kauno M. K. Čiurlionio muziejus, Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka bei Vilniaus universiteto Orientalistikos centras.

Už dovanotą sumą paprastai perkama ir įrengiama garso ir vaizdo bei kompiuterių įranga.

---

* **Valstybės saugumo departamento** (VSD) generalinis direktorius Mečys Laurinkus trečiadienį Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) nariams įvardijo teroristines organizacijas, su kuriomis gali būti susijęs Lietuvoje esantys asmenys, tačiau atsisakė tai padaryti žurnalistams. „Tai yra neskelbiama", teigė jis. Tačiau NSGK narys Rimantas Ruzas sakė, jog tarp išvardytų organizacijų nebuvo paminėta su „teroristu Nr. 1" Osama bin Laden susijusi „al-Qaeda". (BNS)

* **Rugsėjį Lietuvos pasieniečiai sulaikė** dvi dideles nelegalių migrantų iš Afganistano grupes — iš viso 41 žmogų. Turimais neoficialiais duomenimis, šiuo metu Maskvoje yra apie 130,000 Afganistano piliečių, kurių pagrindinis tikslas — patekti į išsivysčiusias Vakarų Europos valstybes. Lietuvos saugumo vertinimu, visiškai tikėtina, kad nelegalių migrantų verslo organizatoriai jų pergabenimui į šias valstybes gali rinktis maršrutus ir per Lietuvos teritoriją. Šiemet Lietuvos pasienyje sulaikyti 99 nelegalai. Tarp jų daugiausiai Afganistano piliečių — 53. (BNS)

* **„Šiaulių" krepšinio komandai** vadovaujantis 45 metų Antanas Sireika sutiko užimti Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės vyriausiojo trenerio pareigas, o savo padėjėjais greičiausiai kvies Kauno „Žalgirio" trenerio asistentą Gintarą Krapiką bei tokias pat pareigas Rusijos čempiono Permės „Ural Great" klube užimantį Valdemarą Chomičių. „Nesijaučiau esąs pribrendęs tokioms atsakingoms pareigoms, kankino abejonės, kaip seksis dirbti. Bet mane įkalbinėję specialistai tikino, jog nepabandęs visą gyvenimą taip ir nesužinosiu, ar sugebėčiau treniruoti rinktinę", A. Sireikos žodžius antradienį cituoja dienraštis „Lietuvos rytas". (BNS)

* **Šampano purslai ir džiaugsmo ašaros** antradienį liejosi Dianos Elmentaitės veidu. 18-metė Lietuvos dviratininkė Lisabonoje iškovojo pasaulio čempionato jaunių (17-18 metų) asmeninių lenktynių bronzos medalį.

* **Prezidentas Valdas Adamkus** ir premjeras Algirdas Brazauskas skirtingai įsivaizduoja Valdovų rūmų atstatymą. Prezidentas siūlė neskubėti statyti Valdovų rūmų nesutvarkius autentiškų pamatų. Tuo tarpu A. Brazauskas tvirtina, kad 2003 metų liepos 6 dieną jau turėtų būti dengiamas atstatytų Valdovų rūmų stogas. (LR,LŽ,Elta)

* **Vyriausybė kitų metų biudžeto projekte** surado 7 mln. litų prieštaringai vertinamiems Valdovų rūmų atkūrimo darbams. Rūmų atstatymo projektas „suryja" didžiąją dalį lėšų — 9.9 mln. litų, kitąmet skiriamų investicijoms kultūros srityje. Tačiau premjeras Algirdas Brazauskas prieš kelias savaites populizmu kaltino politikus, kuriems 120 mln. litų rūmų atstatymo sąmata atrodo per didelė prabanga. Anot premjero, vyriausybė gali kasmet šiam tikslui skirti po 15-20 mln. litų. Vyriausybė jau patvirtino Valdovų rūmų atkūrimo planą, pagal kurį, rūmai turi būti atkurti iki Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio 2009 metais. (BNS)

* **Liberalų frakcijos išplatintame pranešime** teigiama, jog visuomenė, paminklosaugininkai, politikai nevienareikšmiškai vertina ketinimus pradėti Valdovų rūmų atstatymo darbus esant dabartinei finansinei padėčiai. „Specialistų nuomonė kategoriška — reikia tik eksponuoti autentiškas liekanas, o ketinimai atstatyti rūmus rodo nepagarbą tragiškai savo valstybės istorijai, bandymą ją taisyti ir perrašinėti", rašo liberalai.

* **Lietuvos sostine domisi** didžiosios pasaulio televizijos. Rugsėjo pabaigoje Vilniuje lankėsi CNN televizijos žurnalistas Nick O'Meally. Jo viešnagės metu nufilmuota medžiaga bus panaudota CNN rengiamoje savaitinėje kelionių laidoje „Hotspots". 5 minučių trukmės epizode apie didžiausius bei įdomiausius pasaulio miestus pabrėžiamos 4-5 pagrindinės temos: lankytinos vietos, apgyvendinimas, maitinimas ir pramogos. Ši programa rodoma 200 valstybių ir 200 mln. žiūrovų.

* **Kauno miesto vadovai susirūpino didžiausios miesto** „verslo arterijos" — Savanorių prospekto — įvaizdžiu. Pagrindinėje Kauno gatvėje apstu netvarkingų statinių. Šis prospektas laikomas prestižiniu. Žemės sklypai čia vertinami dešimtimis tūkstančių JAV dolerių, tačiau bendrą vaizdą gadina pradėti ir nebaigti statyti daugiaaukščiai. (KD,Elta)

Tėvynėje pasižvalgius

* **Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas**, reaguodamas į prezidento Valdo Adamkaus pareiškimą, jog socialdemokratų ir socialliberalų daugumos kadrų politika turėtų būti skaidresnė ir labiau atitinkanti valstybės interesus, teigė, jog kadrų klausimais nieko nežadėjęs prezidentui. A. Paulauskas sakė, jog prezidento pareiškimas jam buvo „netikėtas", nes iki šiol „nebuvo jokių žodžiu pareikštų pastabų". (BNS)

* **Žurnalistams sukilus dėl vyriausybės biurokratų** mėginimų varžyti viešumą, vyriausybėje trečiadienį buvo atnaujintas posėdžių perdavimas per vietinį radijo tinklą. Kelerius metus vyriausybės posėdžiai buvo vieši — iš pradžių žurnalistai galėjo būti posėdžių salėje, vėliau jiems buvo pasiūlyta klausytis posėdžių per vietinį radiją. Per pirmąjį Algirdo Brazausko vadovaujamos vyriausybės posėdį radijo perdavimas buvo nutrauktas. A. Brazauskas teigė pats buvęs nustebintas, kad jo vadovaujamos vyriausybės posėdžių negali girdėti žurnalistai. (BNS)

* **Buvusioje sovietinėje tankų remonto įmonėje** Kaune užsimota kaupti ir saugoti tonas pasenusių vaistų, tačiau kol kas niekas nežino, kaip ir kas juos sunaikins. Vaistinių bei ligoninių sandėliuose, gyventojų vaistinėlėse tūnantys pasenę medikamentai, kurių nemažai gauta labdaros būdu, tampa tiksinčia „ekologine bomba". (KD, Elta)

* **Sveikatos apsaugos ministerija** (SAM) siūlo taisyti ką tik įsigaliojusį Civilinį kodeksą ir atsisakyti jame numatyto dovanų medikams įteisinimo. Šiemet liepos 1 d. įsigaliojusio naujojo Civilinio kodekso viena nuostatų suteikia teisę priimti dovanas, kurių suma negali viršyti vieno minimalaus gyvenimo lygio (MGL, dabar 125 litai) ir tai yra leidžiama tik „sveikatos priežiūros, gydymo ar globos rūpybos institucijų vadovams ir kitiems darbuotojams iš asmenų, kurie šiose institucijose gydosi ar yra išlaikomi". Pasak SAM, tokia formuluotė gali būti suprantama kaip įteisinta prievolė pacientams teikti dovanas gydytojams. Anot ministerijos, medikai įpareigojami nustatyti, kokios vertės yra jų gauta dovana, kad nebūtų pažeistos minėtosios Civilinio kodekso normos. (BNS)

* **Lietuva pensijų reformai gali skirti** tik 250-270 mln. litų per metus, o ne anksčiau planuotus 400-500 mln. litų. Tokią išvadą priėjo Finansų ministerija, įvertinusi valstybės finansinius įsipareigojimus. Specialistų nuomone, dvigubai sumažinus finansavimą, nebėra prasmės kalbėti apie rimtą pensijų reformą. (LR, Elta)

* **Šiaulių rajone, Aukštrakiuose,** baigta įrengti pirmoji Baltijos valstybėse pavojingų atliekų tvarkymo aikštelė, kurioje bus kaupiamos, valomos iš Šiaulių ir Telšių apskričių įmonių bei gyventojų surinktos atliekos. (LR,R,Elta)

---

* **Apsilankęs Širvintų rajono Čiobiškio** specialiuosiuose vaikų auklėjimo ir globos namuose, prezidentas Valdas Adamkus šią mokymo ir auklėjimo įstaigą pavadino „sovietijos citadele". Jį labiausiai sukrėtė tai, kad šių namų auklėtiniams yra taikomos fizinės bausmės. (LR,KD,Elta)

* **Po prezidento Valdo Adamkaus apsilankymo** Čiobiškio specialiuosiuose vaikų auklėjimo ir globos namuose šios įstaigos direktorius Almantas Piškinas atsistatydino. Švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius sudarė komisiją, kuri tirs situaciją Čiobiškio specialiuosiuose vaikų auklėjimo ir globos namuose. Kaip skelbta, vaikų namuose prezidentą apstulbino karceris, kuriame uždaromi prasikaltę paaugliai, vaikų namų auklėtinių pasakojimai apie patiriamas fizines bausmes. Komisija per savaitę ministrui turės pateikti išvadas, kokių problemų yra kilę globos namuose. Kartu su komisijos nariais Čiobiškio globos namuose lankysis psichologai, kurie įvertins įstaigos psichologinę aplinką. (BNS)

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Vašingtonas. JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld antradienį pareiškė, kad per smūgius prieš Afganistaną valdančio Talibano taikinius pavyko tiek apgadinti priešlėktuvinę gynybą, kad JAV dabar skrydžius gali rengti kada panorės, nors ir „ištisą parą". „Mes smogėme keletui teroristų apmokymo bazių, padarėme žalos daugumai aerodromų, regis, visiems, išskyrus vieną, taip pat jų priešlėktuvinės gynybos radarams ir artilerijai", teigė D. Rumsfeld Pentagone.

Geilenkirchen. Vokietijoje esantys NATO radarų 5 lėktuvai AWACS, įgyvendinant JAV vadovaujamos operacijos prieš Afganistaną planą, buvo išsiųsti į JAV Oklahomos valstiją. Kiekviename jų yra 17-kos žmonių įgula, įskaitant po du lakūnus, o iš viso juos aptarnauti yra paskirti maždaug 200 žmonių. Lėktuvai saugos JAV oro erdvę.

Vašingtonas. JAV ketina panaudoti kovinius sraigtasparnius, kad smogtų Afganistane esantiems objektams, susijusiems su bin Laden bei valdančiuoju Talibano režimu, trečiadienį pranešė laikraštis „The New York Times". Šiuos žemai skraidančius sraigtasparnius, kurie yra dislokuoti netoli Afganistano teritorijos, bus galima mobilizuoti karo veiksmams po to, kai JAV raketų atakos išsekins Talibano oro gynybą, pareiškė du aukšti Pentagono atstovai. Kol kas neaišku, kada prasidės tiesioginės atakos, tačiau šie sraigtasparniai Afganistano artilerijai yra lengviau numušamas taikinys už oro pajėgų bombonešius ir karinio jūrų laivyno lėktuvus, kurie atakuoja iš didelio aukščio.

Doha. Osama bin Laden tinklas „al-Qaeda" trečiadienį perspėjo, kad JAV gresia naujos lėktuvų pagrobėjų atakos ir paragino visus musulmonus stoti į Jihad'ą (šventąjį karą) su Amerika. „Amerikiečiai turi žinoti, kad lėktuvų atakų protrūkis nesiliaus", sakė „al-Qaeda" atstovas spaudai Suleiman Abu Ghaith. Jis kalbėjo arabiškai, o jo kalba buvo įrašyta iš anksto ir parodyta per Qatar palydovinę televiziją „Al-Jazeera". „Yra tūkstančiai jaunų žmonių, trokštančių mirties taip, kaip amerikiečiai trokšta gyventi", sakė S. Abu Ghaith. Pasak jo, amerikiečių vadovaujami kariniai smūgiai Afganistanui, kurie tęsėsi jau trečią naktį iš eilės, „atidarė duris, kurios niekada nebus uždarytos". Atsakydami Baltieji rūmai paskelbė, jog „al Qaeda" pareiškimas tik sustiprino jų požiūrį, kad ši organizacija turi būti sunaikinta.

Kabulas. Afganistaną valdantis Talibanas trečiadienį pranešė panaikinęs visus suvaržymus, taikytus labiausiai ieškomam pasaulio teroristui Osama bin Laden, kuris dabar yra laisvas kovoti „šventąjį karą" su JAV, BBC sakė talibų atstovas spaudai Abdul Hai Mutmaen. „Jihad'as yra visų pasaulio musulmonų pareiga. Mes to norime, bin Laden to nori, o Amerika patirs nemalonias savo atakų pasekmes", sakė jis.

Vašingtonas. JAV prezidentas George W. Bush antradienį gyrė Rusijos prezidentą Vladimir Putin už jo pagalbą karui su terorizmu, tačiau perspėjo Maskvą kreipti dėmesį į mažumų teises ir gerbti žiniasklaidos priemonių nepriklausomumą. „Jam paaiškinau, kad bus sunku turėti bendrų dalykų, jei jis slopins spaudą ar su mažumomis savo paties valstybėje elgsis Vakarų pasauliui tiesiog nesuprantamu būdu", sakė G. W. Bush. JAV pareigūnai tvirtino, kad glaudus Rusijos ir JAV bendradarbiavimas nereiškia, jog Vašingtonas dabar stengsis nematyti kruvinos rusų kampanijos musulmoniškoje Čečėnijos respublikoje.

Talinas. Dėl milijoninių skolų Estija gali netekti balso teisės Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijoje (UNESCO) ir atsidurti tarp tokių valstybių, kaip Afganistanas ir Jugoslavija, kurios taip pat neturi balso teisės šioje organizacijoje. UNESCO manoma, jog netekti balso teisės Estijai ne tiek blogai, kiek gėda, nes daug metų Estija reklamavosi kaip viena sėkmingiausių Rytų Europos valstybių. Estija skolinga UNESCO nuo 1992 m. Kurį laiką ji mokėjo skolas, bet pernai to nedarė, ir skolos išaugo iki 4 mln. kronų (maždaug 920,000 Lt).

Roma. Nuo galimų teroro išpuolių Vatikaną saugo dvasininkais persirengę raumeningi italų karabinieriai, įsimaišę tarp pačių dievobaimingiausių ir „tikriausių" katalikų tėvų, antradienį pranešė Italijos žiniasklaida. Net prancūzų ir vokiečių slaptųjų tarnybų agentai buvo atsiųsti kartu su kitais tikinčiaisiais pamaldžiai klūpoti Šv. Petro aikštėje, rašė autoritetingas Romos dienraštis „Il Messaggero". Piligrimais persirengę prancūzų ir vokiečių agentai rūpinasi svarbiausių Vatikano pastatų apsauga. Kaip dienraščiui „Corriere della Sera" pasakojo policijos pareigūnai, „karabinierių-dvasininkų" gudrybe buvo sėkmingai pasinaudota praėjusiais jubiliejiniais krikščionybės metais, tik tada buvo saugomasi ne teroristų, o rankines grobiančių vagių. JAV pajėgoms Afganistane pradėjus oro atakas, Vatikanas yra laikomas galimu teroristų kerštо objektu.

Detroitas, Michigan valstija. Viena netoli Detroito įsikūrusi firma, įkvėpta po praėjusio mėnesio teroristų atakos Amerikoje kilusios „juodojo humoro" bangos, sugalvojo pardavinėti tualetinį popierių, ant kurio nupieštos Osama bin Laden karikatūros. „Leidžiame Amerikos žmonėms atsilyginti Osama", sakė pardavimų specialistas Aaron Todd, dirbantis firmoje „America Wins", kuri šį tualetinį popierių pardavinėja Internet'o pagalba (www.makempay.com). Šios prekybos šūkis — „Jungtinės Valstijos atakuoja terorizmą tualetinio popieriaus ritiniais". Vieno tualetinio popieriaus ritinio kaina — 4.95 dol. „America Wins" firmos už parduotą popierių gauta pelno dalis bus skirta rugsėjo 11-osios teroro aktų aukų giminaičiams.

Islamabadas. Saudi Arabijos disidentas Osama bin Laden ir Talibano vadas, mula Mohammad Omar yra gyvi ir „saugomi Dievo", trečiadienį sakė talibų ambasadorius Pakistane Abdul Salam Zaeef. „Amerikos svajonės neišsipildys", pridūrė jis.

KALENDORIUS

Spalio 11 d.: Daugvydė, Germanas, Kvirinas, Rimgaudas, Valius, Zinaida (Zina).

Spalio 12 d.: Deimantė, Deimena, Gantas, Rudolfas, Salvinas, Vaišvydas, Ugnis.

LIETUVIŲ TELKINIAI

„LANKO" VASAROS STOVYKLA NETOLI SEATTLE

Vasaros stovykla,
Mūsų mylima,
Vasaros stovykla —
Mes su šypsena...

... Tai pirmieji žodžiai iš šiais metais gimusios „Lanko" stovyklautojų dainos (žodžiai — Danutės Musteikytės-Rankienės, muzika — Dainiaus Vaičekonio). O skambėjo ji įvairiausiais balsais ištisą savaitę nuo rugpjūčio 19 iki 23 dienos stovyklavietėje „Kursa"! Daugiau nei 30 berniukų ir mergaičių su savo būrio skanduotėmis, kurias sukūrė Inga Gaurienė, rikiavosi prie lietuviškos vėliavos. Stovyklos viršininkė Silvija Fabijonaitė Comeaux galėjo tik pasidžiaugti, kad šių metų stovyklautojų būrį papildė jaunimas iš Portlando bei Gertrūda Varnaitė iš Kauno. Stovyklos šūkis — „Lankas juosia mus visus ir mažus,ir didelius" niekam nekėlė abejonių, nes jauniausiajam stovyklautojui buvo vos 6 mėnesiai, o vyriausiajai dalyvei — 17 metų.

Stebėjomės ir džiaugėmės matydami, kaip pati jauniausioji „Piemenėlių" grupė puikiausiai susidorojo su visomis jai skirtomis užduotimis. Rezultatas — gausybė didelių popieriaus lapų, išmargintų akvareliniais dažais, spalvotom kreidelėm, mažais karoliukais ir spalvoto popieriaus karpiniais... Tos mažos rankytės darė tikrus stebuklus. Praleidęs dangus ilgai liejo sodrų lietų, tad Linda Bushnell Mažeikienė ir Nomeda Lukoševičienė gavo gerokai paplušėti, sugalvojant vis naujas užduotis. Beje, taškytis šiltame baseine — saulutė nebuvo būtina... Norisi prisiminti ir puikų pyragą, kurio vienintelė žibanti žvakutė sukvietė būrin visus stovyklautojus. Tai Asta Liffick atšventė savo pirmąjį gimtadienį stovyklautojų būryje.

„Gintarėlių" grupėje šiais metais susibūrė aštuoni berniukai ir dvi mergaitės. Tai aktyviausieji mūsų sportininkai ir renginių dalyviai. Kaip manote, kas žaidė europietišką futbolą? Kas aktyviausiai dalyvavo Steve Buck surengtose stalo teniso varžybose? Kieno pasirodymas talentų vakare buvo ilgiausias? Visiškai teisingai. Tai kupini energijos mūsų „Gintarėliai". Jeanette Norris puikiai vadovavo ne tik „Gintarėlių" grupei, bet ir visam tautinių šokių būreliui, kuriame jaunimas išmoko šokti „Šusto" šokį.

Svajingos ir nenuspėjamos „Laumės" parodė savo išradingumą rankdarbių valandėlėse. Vida Žvirzdytė Farler ir Tomas Žvirzdys anksčiausiai kėlėsi ir vėlai gulė, rūpindamiesi savo auklėtiniais. Tai būtent jos, vadovaujamos Andrio Rankio bei Arvydo Lukoševičiaus, ankstyvą penktadienio rytą įkopė į Townsend kalną (įveikdamos netgi dvi!) kalno viršūnes, o vėliau tą patį vakarą dar ir „operoje" parodė ką sugeba. Bet apie tai vėliau...

„Vaidilos" tapo nuostabiausiomis pagalbininkėmis dirbant su visomis vaikų grupėmis. Jų programa rūpinosi Jūratė Mažeikaitė Harrison. Stebėjome nuostabias grožio pamokas, matėm, kaip susikaupęs jaunimas klausėsi Irenos Blėkytės sumaniai pateiktų istorinių faktų. Tačiau meniniai sugebėjimai galutinai atsiskleidė tik penktadienio vakare, kai joms teko suvaidinti didžiuosius sportininkus...

Negalima nutylėti, kad visą savaitę kaip namuose mus maitino Edita Lengertienė. Jai dažnokai talkininkavo ir Zita Žvirzdienė. Ačiū joms labai. O šaunuoliai vaikai pakaitomis padėjo šeimininkėms suplauti didžiules kauges indų.

Ne tiktai linksminomės, bet turėjome ir rimtų Jūratės Mažeikaitės Harrison vestų geografijos pamokų, ir įdomių Dainiaus Vaičekonio istorijos valandėlių. Idėjų nestokojo Rasa Raišytė. Asta Vaičekonienė mokė dainavimo. Jos darbo rezultatus jaučiame dar ir šiandien, nes vaikai dažnai dainuoja išmoktas daineles tiek namuose, tiek kelionėse. Saulutė mūsų nelepino, tad vakarinį laužą puikiausiai atstojo jaukusis židinys. Vaikai šoko, dainavo, improvizavo. Mes galime jaustis tikrai laimingi, turėdami tiek gabaus jaunimo negausioje mūsų bendruomenėje.

Paskutinysis stovyklos vakaras buvo itin vykęs. Stovyklautojai, grįžę po iškylų, pateko į Sauliaus Mato sukurtą operetę „Vasaros sapnas". Joje tėvų ir vaikų jausmai, džiaugsmai bei baimės susipina į vientisą pynę. Žinia, be Ginto Nalio dalyviams būtų buvę sunku — visi veiksmo siūlai driekėsi iš jo rankų. Gyvoji muzika tapo neatsiejama veiksmo dalimi — Dainius akimirksniu reagavo į pasikeitimus scenoje. Ramų klausimą keitė juokas, ašaros, buvo šokių ir dainų. Argi negana vienai dienai? Pasirodo, ne. Dar sukūrėm puikų laužą, dar pamatėm improvizuotą „Gedimino sapną", kurį suvaidino Silvijos Fabijonaitės Comeaux paruošti vaikai, dar šokėjai trypė „Šustą", dar šokom ir dainavom visi. Laužas ilgai negeso...

Argi galima suminėti viską, kas įvyko? Kaip viskuo suspėti pasidžiaugti? Dėkingi esam savo broliams latviams, kad mūsų vaikai turi šią nuostabią savaitę jų „Kursoje". O kad vaikams ten tikrai patinka, įrodo vienas vienintelis klausimas grįžtant namo: „Mama, o kada vėl važiuosim į stovyklą?.."

Nomeda Lukoševičienė

„Lanko" stovyklos „Piemenėlių" būrelis: priekyje — Andrius Lengertas, Gabija Liffick, Taura Vaštakaitė, Danielle Sass, Karsten Sass. Antroje eilėje — Tadas Lukoševičius, Daumantas Vaštakas, David Comeaux.
Rasos Raišytės Liffick nuotr.

Lanko stovyklos „Gintarėlių" būrelis: priekyje – Šarūnas Farler, Jonas Buck, Angelo Comeaux, Valdukas Matas, Algis Leonavičius ir Lidija Farler. Antroje eilėje – Paulius Lengertas, Josh Žvirzdys, Marius Lukoševičius, Gabija Vaičekonytė. **Rasos Raišytės Liffick** nuotr.

„Lanko" vasaros stovyklos, vykusios netoli Seattle, dalyviai. Antroje eilėje, vidury sėdi stovyklos viršininkė Silvija Fabijonaitė Comeaux. **Jeanette Noris** nuotr.

OMAHA, NE

BALTIEČIŲ GEGUŽINĖ

Renginių Omahoje netrūksta. Kai gražios dienos, žmonės nori susiburti, pasidalinti mintimis, padiskutuoti. Ypač pagyvėja gyvenimas, kai atvyksta svečiai iš Lietuvos. Bet tai būna ne taip dažnai. Stengiamės visokias šventes švęsti kartu, kiekvieną sekmadienį po šv. Mišių svetainėje paskanauti šaltais užkandžiais, išgerti kavos, pašnekučiuoti. Labai dažnai ruošiami labdaros pietūs.

Mahoney State parke, jau antrus metus rengiame Baltiečių gegužinę. Parkas yra gražus. Galima pasivaikščioti, pasigėrėti gamta. Vaikams yra žaidimo aikštelė. Gegužinė vyksta salėje. Taip sudarome galimybę pabendrauti ne tik lietuviams tarpusavyje, bet ir arčiau susipažinti su latviais. Latvių Omahoje yra nedaug, tik arti 50, kiek daugiau Lincoln, NE. Todėl svečių sulaukėme iš Omahos ir Lincoln. Taip rugsėjo 22 dieną įvyko lietuvių ir latvių bendra šventė. Renginį ruošė Lietuvių Bendruomenė, vadovaujant LB pirmininkei Nijolei Sudavičiūtei MacCallum kartu dalyvavo latvių bendruomenės pirmininkas Aivars Zeltins. Didžioji dalis atvykusių buvo lietuviai, latvių buvo nedaug. Dalyvavo ne tik vietiniai, bet ir naujai atvykusieji lietuviai, o taip pat studentai. Naujai atvykę lietuviai jau baigia visiškai įsilieti į senųjų lietuvių tarpą, stengiasi jiems padėti darbe ir dalyvauja programoje.

Pietus ruošė LB komiteto nariai. Galima buvo paskanauti lietuviškų šaltibarščių, dešrų su kopūstais ir bulvėmis. Mūsų puikiosios šeimininkės Nijolė Sudavičiūtė-MacCallum, Birutė Reškevičiūtė-Lake, Danguolė Antanėlytė-Hansen pietus paruošė puikiai. Lauke, Margarita Sideravičiūtė - Hathaway kepė dešreles ir maltinukus, kuriuos ypač valgė vaikai su bandelėmis ir žaliomis daržovėmis. Eugenijus Radžiūnas sparčiai dirbo bare. Desertui latviai iškepė didžiulį tortą su užrašu „Baltic Picnic". Neatsiliko ir lietuviai. Mūsų geroji kulinarė Laimutė Antanėlienė taip pat iškepė didelį, labai skanų tortą. Mes juo skanavome su kavute.

Raminta Urbonavičienė surengė „laimės šulinį". Kiekvienas galėjo išbandyti savo laimę. Ką išsitraukei iš to gilaus šulinio, tas ir tavo. Juo domėjosi ne tik vaikai, bet ir suaugę. Vaikus dar domino vykstantieji vaikams žaidimai ir dailės sugebėjimų išbandymai. Visą vakarą aidėjo muzika ir dainos. Grojo ir dainavo Artūras Bereiša, kuriam gitara pritarė Kęstutis Vedeckas. Nuotaika buvo pakili. Vėliau ir kiti žmonės pradėjo dainuoti, o kai kas ir pašoko.

Tikimės, kad tokie renginiai nenutrūks. Žadame organizuoti kasmet.

Rūta Talzūnienė

Omahos Baltiečių gegužinėje Latvių bendruomenės pirm. Aivars Zeltins ir Lietuvių Bendruomenės pirm. Nijolė Sudavičiūtė MacCallum.
Nuotr. **Algio Praičio**

DAYTONA BEACH, FL

DIDŽIOSIOS TRAGEDIJOS ATGARSIAI

Teroristų išpuoliai New Yorke rado atgarsius ir mūsų tolimame Floridos telkinyje. Mūsų Šilbajorių sūnus Paulius jau daugelį metų yra atsakingose pareigose „Washington International Group" bendrovėje. O jos įstaiga yra įsikūrusi Pasaulio prekybos centro 91-ajame aukšte.

Rugsėjo 11 d. Paulius, kaip ir kiekvieną rytą, atėjo į darbą. Susirinko ir visi kiti šios ir kitų įstaigų darbuotojai. Diena prasidėjo kaip paprastai. Bet apie 8:45 val. vienas jo bendradarbis, dirbęs šiaurinėje šio aukšto dalyje, pranešė Pauliui, kad į pastatą įskrido ir įsirėžė lėktuvas. Šilbajoris skubiai šoko į keltuvą ir leidosi žemyn. Žemę jis pasiekė maždaug per 5 minutes, bet tos penkios minutės jam atrodė amžinybė. Vos tik jam nusileidus, visi keltuvai nustojo veikę. O laiptinės tuojau užsikimšo ir jau kitiems buvo sunku iš pastato išbėgti.

Išėjęs į gatvę, Paulius dar pamatė, kaip iš prieš 30 metų pastatyto milžiniško pastato liko tik griuvėsiai. Jis pėsčiomis perbėgo Brooklyn tiltą ir taip pėsčiomis parbėgo į namus, kur nekantraudama ir baisios nežinios kankinama laukė jo žmona.

Tame pačiame pastate tik 90-ajame aukšte dirbo ir kitas lietuvis R. Šileikis. Jo motina irgi jau daugelį metų savo gyvenimo dienas leidžia mūsų telkinyje. Sūnus ją dažnai aplanko ir dažnai čia praleidžia savo atostogas.

Kai Šileikis išgirdo trenksmą ir perprato mirtiną pavojų, keltuvai jau nebeveikė. Tad jis bėgo žemyn laiptais. Kai jis buvo ties 47-uoju aukštu kitas, teroristų užvaldytas lėktuvas įsirėžė į pastatą. Bet jis dar spėjo nubėgti laiptais iki pirmojo aukšto. Ši kelionė jam tęsėsi visą pusvalandį. Išbėgęs į gatvę jis irgi pamatė griūvantį milžinišką namą.

Danutė ir Algirdas Šilbajoriai yra kūrybingi mūsų telkinio viengenčiai. Jie abu yra vietinio lietuvių klubo valdybos nariai. Taip pat ir Valerija Šileikienė jau daugelį metų gyvena mūsų padangėje ir nuolat dalyvauja visuomeninėje veikloje. Daytona Beach lietuviai gyvena lyg vienoje lietuviškoje šeimoje ir palaiko artimus kasdieninius ryšius. Ši nelaimė sujaudino ne tik artimuosius, bet ir visus kitus. Visi drauge su tėvais ir motina išgyveno baimės ir nežinios ilgas valandas. Taip pat visi ir džiūgavo, kad tiek jaunajam Šilbajoriui, tiek ir Šileikiui tik per akimirką pavyko išvengti grėsusio mirties pavojaus.

J. Dg.

---

* **Dėl galimos grėsmės žmonių sveikatai** ir gyvybei Lietuvos gyventojams Užsienio reikalų ministerija rekomenduoja atsisakyti kelionių į Afganistaną, Sudaną, Alžyrą, Libiją, Tadžikistaną, Uzbekistaną, Iraką, Iraną, Pakistaną, Turkmėnistaną, Jemeną, Vakarų Krantą bei Gazos ruožą. Tai dar karta priminė. (LR, KD, Elta)

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $100.00. Foreign countries $115.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$100.00	$60.00	$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$115.00	$65.00	$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$60.00	$45.00	$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$65.00	$50.00	$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Reguliariu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	$160.00	$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	$55.00		

Vyriausia redaktorė – Danutė Bindokienė
Administratorius – Valentinas Krumplis
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. **773-471-3300**

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

LIETUVOJE YRA IR SAULĖS

BRONIUS NAINYS

„Vairuotojų šūviai į policininkus", „Pasikorė gimnazijos direktorius", „Ministras sakys tiesą kaimo tinginiams", „Kyšių upės teka į Vilnių", „Šalyje didėja nusikalstamumas", „Didėja šalies politikų turtai", — paskiausios Lietuvos dienraščių pirmųjų puslapių rašinių antraštės. Ir tokios ūkanos jau daug metų. Nuo pat nepriklausomybės pradžios. Dėjuoja iš Lietuvos pas mus atvykę svečiai, skundžiasi, vieni kitus peikdami, politikai, savo pabėgimą iš tėvynės teisina trečiabangiai. Kartu su jais ir mes, galvas nuleidę, dūlinam. Lyg, pagal Antaną Baranauską, Lietuvoje būtų tik tamsu ir juoda.

Taip dūsaudami, prieš porą mėnesių paskaitėme „Drauge" žinutę: skubėkite užsisakyti stalus, turim jums didelę naujovę, į dienraščio metinį pokylį atvyksta Lietuvos kariuomenės vadas. Na, ir kas, pariečiau nosį? Tiesa, naujovė didelė, bet argi ji vietoj? Juk čia visada girdėdavom poetą, deklamatorių, dainininką. O dabar generolas? Į tokį iškilmingą kultūrinį renginį? Ką jis su mumis, pensininkais, kurie daugiausia tokių iškilmių sales pripildom, veiks? Kam mums to karinio muštro? O šalia to, ir apie tuos generolus, pulkininkus ne ką gero mes girdėdavom. Kai kurie seimūnai iš jų ir pinigus ketino atimti. Turbūt tų iškilmių nuolatinė rengėja Marija Remienė kažkur nebe taip pasisuko, bambėjom spalio 30 į puošnų Martinique restoraną važiuodami.

Ir kaip mes apsirikome! Beje, atsiprašau, gal ir ne visi. Bet aš tai tikrai. Nors apie Lietuvos kariuomenę blogai niekada negalvojau, nes ir pats joje esu aukštai koją kėlęs, ir patenkintas likau. Bet tai buvo anais nepriklausomybės laikais. Bet dabar buvau girdėjęs — Lietuvos kareivėlis kaip ir šuns būdoje gyvena. Bet Lietuvos kariuomenės vadas, brigados generolas majoras Jonas Kronkaitis, pagaliau čia atvykęs, visą tokią mano galvoseną į tą šuns būdą sugrūdo. Na, gal ir ne visiškai visą, nes gerą dalį jos pakeičiau praėjusį pavasarį, kai, pulkininko Algirdo Kanaukos pakviestas, lankiau Lietuvos Karo akademiją ir susipažinau su kariūnų, aišku — ir kariūnių, gyvenimu, bet galvojau, kad tokios sąlygos ir aplinka tik elitui, karininkams ruošti.

Gen. Jonas Kronkaitis, Amerikoje ruoštas, karinį mokslą išėjęs, įgudį, kautynių krikštą Vietname patyręs, pasirodė visa tai sugebąs panaudoti ir savo gimtinei. Nors Lietuvai tarnauti pradėjo tik į pensiją išėjęs, tačiau ir per, berods, ketverius metus jos kariuomenę turbūt nebeatpažįstamai pakeitė. Ypač eilinio kario gyvenimą: jo aplinką, būseną, galvoseną, apmokymo, tarnybos eigą ir visuomenės požiūrį. Lietuvos karys dabar gyvena, kaip žmogus: švarūs kambariai, prausyklos, dušai, apie kuriuos kaimo vyriokai net girdėję nebuvo, higieniška virtuvė, geras maistas, apranga, sužmoginti santykiai su viršininkais, šalia karinio apmokymo — dar ir bendras lavinimas. Nors apie 13 nuošimčių jų tokių sąlygų dar neturi, bet už metų ir jie bus iš sovietinių urvų ištraukti. Bet svarbiausia — atsikratyta „homo sovieticus" mąstymo, kurio, deja, iki šiol nesugebėjo atsisakyti net kai kurie Seimo nariai, apkaltinę karių vadą penkių žvaigždžių viešbučių statymu kariams, rūstaudami dėl jiems žmoniškų patalpų įrengimo.

Generolas Jonas Kronkaitis Čikagos lietuviams kalbėjo keturis kartus, ir jo specialiai paruoštas pranešimas buvo išspausdintas „Drauge". Lietuvos karys buvo logiškas, dalykiškas, nuoseklus, paprastas, dėl to ir suprantamas. Nekartosiu minčių, kurias klausytojai girdėjo arba skaitė „Drauge", bet bandysiu priminti iš jo kalbų susidarytą vaizdą apie Lietuvos kariuomenę, apie kurią gal ir ne visų mūsų nuomonės vienodos.

Nors jau daug metų girdim apie Lietuvos ruošimąsi į NATO, ir kai kas mūsų prieš ketverius metus teigė, kad Lietuva jau turi paruoštą diviziją ir greitai turės 250,000 atsarginių, ir tokiu stebuklu suabejojusius kaltino nepasitikėjimu Lietuva, generolas Kronkaitis mums pranešė, kad tik ateinančiais metais Lietuva turės NATO reikalavimus atitinkantį batalioną, maždaug 600-800 karių. NATO divizija yra savarankiškas kovos vienetas, turįs apie 10,000 karių, ginkluotų visais moderniais ginklais ir aprūpintų moderniausia technika. O Lietuva iš viso, kartu su dabar tarnaujančiais ir atsarginiais, turi tik 37,000 kariškai apmokytų vyrų. Taigi nuo tos sapnuotos divizijos dar labai toli, nes, pagal Lietuvos kariuomenės vadą, dabar Lietuvos kariuomenę sudaro tik 10,000 vyrų ir merginų. Kiek merginų yra, svečias nepasakė, pastebėjo tik, kad į Karo akademiją buvo priimtos devynios, o dabar, vienai nubyrėjus, liko aštuonios mergaitės. Gal už kelių metų, jeigu pasiseks Lietuvai įstoti į NATO, tokia kovos divizija ir bus galima, tačiau jai sudaryti ir nuolat kovos parengtyje laikyti prireiks visos Lietuvos kariuomenės. Taigi, kol kas Lietuva bendroje NATO karinėje sąrangoje tėra tik prieš ketverius metus pradėta ruošti nykštukiška jėga. Bet vis tiek geras žingsnis pirmyn ir gen. Jonui Kronkaičiui už tai tenka kariška pagarba.

Kitas pažymėtinas jo nuopelnas — mokomasis pulkas, ruošiantis profesionalus karius ir atitinkantis tarptautinius standartus. Taip pat ir tarptautinių pratybų suorganizavimas bei jose geri pasirodymai. Tačiau didžiausias Lietuvos kariuomenės pasididžiavimas yra Lietuvos Karo akademija, kuriai gen. Jonas Kronkaitis gerų žodžių negailėjo. Tai atskiro aptarimo reikalaujanti, ne vien tik karinio, bet ir aplamai akademinio pajėgumo mokslo įstaiga, baigusiems karininkams teikianti akademinius laipsnius.

Šių ir dar daugiau gerų žodžių išgirdusiems iš Lietuvos kariuomenės vado gen. Jono Kronkaičio lūpų, Lietuvos padangėje lyg nauja saulutė nušvito. Mūsų tėvynėje yra ir gražių prošvaisčių, ir į jas kelią skinančių gerų, darbščių profesionalų, garbingų lietuvių, taurių tautos patriotų. Dar šviesesni horizontai ryškėja, kai pamatai juos Lietuvos svarbiausioje įstaigoje — kariuomenėje: jos vadovybėje ir ypač karo akademijoje. Linkėčiau vadams tokiu požiūriu išeiti ir už kareivinių sienų, į Lietuvos mokyklas, į universitetus, kur patriotizmas dar sovietine praeitimi tebekvepia. Gen. Kronkaitis nelinkęs karinio parengimo pamokų siekti Lietuvos vidurinėse mokyklose, nes nesą paruoštų instruktorių, o sovietinių jis ypatingai kratosi. Atsargumas gal ir pateisinamas, bet pats nusiteikimas — tikrai pro šalį. Tarpkario nepriklausomybės laikotarpiu toks parengimas buvo labai populiarus, paveikus, naudingas. Dar naudingesnis jis būtų šiandien, kai tautinio-patriotinio auklėjimo Lietuvos mokyklose dar nė su žiburiu nerasi. Linkėčiau Lietuvos kariuomenės vadovybei dabartinį nusiteikimą nuodugniai persvarstyti ir skubiai paieškoti išeities. Lietuvai būtų tikrai daug naudos.

Aplamai Lietuvos kariuomenės vado viešnagė Čikagos apylinkėse, nors gal nelaukta ir netikėta staigmena, išsklaidė visas šio rašinio pradžioje minėtas abejones ir buvo labai naudinga. Dar viena žvaigždutė šio užmojo sumanytojai ir įvykdytojai Marijai Remienei. Linkėčiau jai šiuo takeliu dar bent porą žingsnelių žengti. Manau, kad labai įdomus ir naudingas svečias būtų ir Lietuvos kariuomenės pažibos — Karo akademijos viršininkas plk. Vaičeliūnas, su kuriuo praėjusią vasarą teko susipažinti ir valandėlę pabendrauti. Žinom, prieš prezidento rinkimus čia daugiau politikų veršis. Bet ar nebūtų kandidatų ir tarp kariškių? Tarp jų gerų prezidentų ir Amerika buvo susiradusi. Ar nevertėtų ir mums ta kryptimi akį mesteli-ti?

Malonūs svečiai — iš arti ir toli —„Draugo" redakcijoje (spalio 9 d.). Iš kairės: Liūda Rugienienė (pirm.), LR Seimo komisijų sekretoriato vadovė Janina Šniukštienė, Arminas Lydeka, Dalia Puškorienė, Algis Rugienius, Jurgis Razma, LR socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė, Aušrelė Sakalaitė, dr. Remigijus Motuzas ir„Draugo" redaktorė Danutė Bindokienė. **Bernard Kordell** nuotrauka.

Dar svečių būrelis „Draugo" patalpose (spalio 9 d. po LR Seimo ir JAV LB komisijos posėdžių Lemonte). Iš kairės: Gediminas Leškys, LB Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė, Vaclovas Karbauskis (komisijos pirm.), Angelė Nelsienė ir prof. dr. Aloyzas Sakalas. **Jono Kuprio** nuotrauka.

Danutė Bindokienė

Svečiai: stebėkite ir atsiminkite

Kai žmogus nukeliauja toliau nuo savo namų, ypač į nepažįstamas, nematytas vietoves, grįžusį apspinta artimieji ir nori išgirsti ne tik įspūdžius iš kelionės, bet sulaukti ir dovanų, nors kartais tinkamas lauktuves atrasti yra pati sudėtingiausia kelionės dalis...

Šiuo metu — kaip ir daug kartų anksčiau — mūsų pusėje Atlanto lankosi nemažai svečių iš tolimosios tėvynės. Vieni atvyko į Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės komisijos posėdžius, vykstančius šią savaitę Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, kiti į JAV LB XVI tarybos antrąją sesiją, šį savaitgalį ruošiamą Čikagos priemiestyje, dar kiti — pasinaudodami proga, po Čikagą pasidairyti, kitų pasižiūrėti ir save parodyti. Vienaip ar kitaip, šią savaitę galime pasidžiaugti svečių gausa. Juo labiau, kad daugeliui mūsų atsirado proga dalyvauti komisijos posėdžiuose (jie atviri publikai tik su „klausytojo ir stebėtojo teise"), kurie kitais metais vykdavo Vilniuje, tad apie jų eigą ir nutarimus sužinoti galėdavome iš labai išsamių Liūdos Rugienienės reportažų, o dabar — galima sakyti, tiesiai iš pagrindinio šaltinio.

Ne be reikalo Čikaga vadinama užsienio lietuvių sostine — čia daug progų susirinkti tautiečiams iš įvairių JAV vietovių, pabendrauti ypatingos šventės ar renginio proga. Tuomet tarytum atgyja ir vietiniai lietuviai — globodami svečius, su jais bendraudami, įgauna naujos energijos, entuziazmo.

Atvykstančių iš Lietuvos taip pat nestokojame. Sunku būtų ir besuskaičiuoti, kiek jų po nepriklausomybės atkūrimo apsilankė Čikagoje, kiek žodžių prikalbėjo, pažadų pažadėjo, susitiko, bendravo, ieškojo sau palankumo (politikų atveju), paramos (dvasininkijos, labdaros tiekėjų ir net paskirų tautiečių atveju).

Vieni grįžo namo patenkinti, kiti nusivylę per mažu dėmesiu, nepasiekę užsibrėžtų tikslų. Tačiau jie visi iš Amerikos, iš susitikimų su užjūrio lietuviais, galėjo parsivežti ypatingą dovaną: įžvalgumą, supratimą, kas gi iš tikrųjų yra tie „išeiviai", kas jiems svarbu, kuo jie sielojasi, ką ilgus dešimtmečius tolimuose kraštuose veikė, sukūrė, pasiekė.

Juk daugelis tėvynėje okupacijos metais apie užsienio lietuvius nelabai daug žinojo, o jei žinojo, informacija daugiausia buvo pagrįsta komunistine propaganda, šmeižtais ir melu. Kad veikia organizacijos (juo labiau Lietuvių Bendruomenė), klesti lietuviškas švietimas, leidžiami laikraščiai ir knygos, ruošiamos šventės, didingi renginiai, o svarbiausia — dirbama Lietuvos labui, kad nebūtų pripažintas jos „savanoriškas įsijungimas" į Sovietų Sąjungą, kad laisvojo pasaulio vadai nepamirštų okupanto daromų skriaudų.

Visa tai eiliniam Lietuvos gyventojui nebuvo žinoma anuomet, nedaug žinoma ir dabar. Nebent kas turi Amerikoje giminių, nebent sužinoma, kad čia veikia BALFas, Socialinių reikalų taryba, Lithuanian Mercy Lift, „Saulutė", ar kuri kita organizacija, galinti bėdos ištiktam žmogui ištiesti pagalbos ranką. Verta prisiminti, kad Lietuvos žiniasklaidoje retai galima užtikti paragrafą arba ilgesnį straipsneliuką apie užsienio lietuvių veiklą ir rūpesčius. O tikėtis, kad bus reguliariai spausdinamos ar pranešamos žinios, visiškai bergždžios svajonės. Iš esmės, atrodo, nedaug kas pasikeitė ir po nepriklausomybės atkūrimo.

Taigi, patarimas šios savaitės ir kitu laiku atvykstantiems svečiams iš Lietuvos: stebėkite ir atsiminkite! Jūsų globėjai pavežioja po Čikagos įdomybes, bet neaplenkia ir lietuviškosios pusės: įstaigų, mokyklų, laikraščių redakcijų, didžiųjų lietuvybės židinių — Jaunimo centro, Pasaulio lietuvių centro, lietuviškų parapijų (kiek nedaug jų jau turime), net restoranų ir parduotuvių (jų dar mažiau likę). Šv. Kazimiero seserų vadovaujama Maria gimnazija, Šv. Kryžiaus ligoninė, vienuolynas; t. jėzuitų centras Čikagoje, koplyčia, vienuolynas; t. marijonų vienuolynas ir pastatas, kuriame tebegyvuoja vienintelis užsienyje leidžiamas lietuviškas dienraštis; Balzeko Lietuvių kultūros muziejus, Lituanistikos tyrimo centras, įvairūs archyvai.... Tai tik nedidelė dalelė, atspindinti lietuvių darbus ir veiklą, bet jos yra daug daugiau. Grįžę namo, papasakokite, pasidžiaukite. Tas padės geriau pažinti užsienio lietuvius ir bus vertingos lauktuvės namie laukiantiems.

ŽVILGSNIAI

NIJOLĖ JANKUTĖ

Nr.7

Tokie restoranai patrauklūs svetimtaučiams turistams, ypač iš užjūrių.

Štai „Žaliam rate" visai netikėtai ir neplanuotai sutikau savo giminaitę ir jos viešnią japonę Michio. Michio, žinoma, dėvėjo džinsus, ne kimono, ir po pažastim nešėsi storą, spalvotą knygą — turisto vadovą po Baltijos šalis... japoniškai! Beragaudama cepelinus, ji man atvertė puslapį apie Kauną ir ten, japoniškais „kabliukais" aprašytą, parodė „Žalio rato" spalvotą nuotrauką! Turizmas — pelninga korta Lietuvai, tik vis dar neužtektinai sugebama ja lošti.

Niekad neragauto maisto patirtis man buvo, kaip minėjau, kibinai (karaimų patiekalas) ir dar čeburėkai (kirgizų skanėstas ir išvaizda, ir skoniu panašus į kibinus) bei šimtalapis (totorių pyragas, kurį prariekus, randi tą šimtą, o gal ir daugiau, saldžių, trapių sluoksnelių, tartum medžio rievelių). Ak, saldūs prisiminimai!

Lietuvos miestuose amerikietiškoji pica, kaip ir McDonald's patiekalai, didžiuojasi nemažu populiarumu. Picą ragavau ir Vilniuj, ir Kaune itališkais vardais pavadintuose restoranuose. Deja, ji neprilygsta Čikagiškei!

Vis dar vaikštinėdama tai Vilniaus, tai Kauno gatvėmis, dar noriu užmest žvilgsnį į

Kioskus ir reklamas

Kažkada iš Persijos atklydęs „kusk" (vila), mažos būdelės pavidalu seniai išdygęs Europos miestuose, labai populiarus statinys ir Lietuvoj. Tie maži nameliukai gatvių kampuose — mažųjų verslininkų ir jų įvairiausių „biznelių" lizdai. Po jų stogeliais, už jų langelių gali rasti daug reikalingų ir nereikalingų daiktų, daiktelių, daikčiukų. Net ir karštų bandelių, ledų, saldumynų. Kioskuose su dideliu užrašu „Lietuvos spauda" rasi Lietuvoje leidžiamų laikraščių ir žurnalų gausybę; ten pat gali nusipirkti autobuso, troleibuso bilietėlį. Na, o suvenyrų, suvenyrų! Iš jų man simpatingiausi molinukai: smulkiausiais raštais išrašyti ąsotėliai, virtinės skambančių varpelių, eilės išpūstžandžių angeliukų, išsišiepusių varlių, mažų ir didesnių nameliukų, švilpiančių avinėlių ir paukštelių. O gintarų — nors gatvę grįsk! Sako, iš Karaliaučiaus srities plaukia šis Baltijos auksas, nešdamas pajamas į kiaurus Rusijos maišus.

Autobusais bevažinėjant, pro jų langus bespoksant, buvo patogu skaityti reklamas. Per ilgą metų eilę mane, įpratusią matyt skelbimus tik anglų kalba, stebino ir džiugino, kaip pirmokėlę, lietuviškieji: Padangos, Taisome laikrodžius, Žemės ūkio bankas, Sonoma baldai, Raktų gamyba, Savitarnos automobilių plovykla, Pėdkelnės (!), Elektrosauga, Tegul bankas dirba už mane! ir t.t. Maloniai stebino daugumos reklamų taisyklinga kalba, išskyrus tą nelemtąjį, akį rėžiantį „servisą".

Kol dar esu Vilniuje, reikia užsukt ir žvilgsnį mestis į

Užupio respubliką

Tai seniau buvęs Vilniaus užkampis su lūšnynais ir purvynais bei kitais neigiamais miesto atributais. Dabar jis išgyvena netikėtą metamorfozę: iš elgetos į princą, iš baidyklės į gražuolį! Iki gražuolio jam dar toli, bet būsimo grožio ženklai jau ryškėja.

Štai, kad ir ta balta lenta, iškilmingai skelbianti, kad jau įžengei į Užupio Res Publica! Arba šauni „Užupio kavinė" sename name ant Vilnios kranto. Vidaus įranga tamsaus, sunkaus medžio; dailūs, šmaikštūs padavėjai; impozantiškas valgiaraštis: „Angelų kepsnys", „Raudonsnukio veršio kepsnys", „Užupio griuvėsiai" (šonkauliukai). Kainos, maždaug, tarp 5 Lt ir 10 Lt. Respublikos veidui šviesėjant, jos, be abejo, kils.

„Angelų kepsnį" valgyti ir „Kalnapilį" gerti galima ir lauke, atviroj verandoj, žvelgiant į žemai gurguliuojančią Vilnelę. Ant kavinės sienos lenta aiškina Užupio ir Paryžiaus Montmartre susigiminiavimą. Štai ir turi Vilnius savo Bohemą!

Čia Poezijos pavasario šventės metu susiburia savi ir svetimi poetai naktiniams poezijos skaitymams ir visokioms bohemiškoms linksmybėms.

(B.d.)

Ant šio kiaušinio tupės ne višta, bet Užupio Res Publikos angelas...

ARGI GALIME UŽMIRŠTI SPALIO 9-ĄJĄ?

IGNAS MEDZIUKAS

1920 m. spalio 9-osios negalima išbraukti iš Lietuvos istorijos, nes ji primena skaudų pasirašytos Suvalkuose su lenkais sutarties sulaužymo faktą; tuo metu, kada vyko derybos, lenkai traukė karines pajėgas arčiau Vilniaus. Apie tai buvo gautas slaptas pranešimas. Spalio 2 d. pas plk. K. Žuką, kuris tuomet buvo krašto apsaugos ministras, atvyko vienas kunigas, kuris pranešė, turįs tikrų žinių, kad tomis dienomis Pilsudskio traukinyje mažoje stotelėje tarp Lydos ir Maladečnoje įvyko svarbus pasitarimas, kuriame nuspręsta pulti ir užimti Vilnių. Žygį įvykdyti pavesta generolui L. Želigovskiui, kuriam duodamos 4 divizijos pėstininkų ir dvi kavalerijos brigados. Reikalui esant, puolamoji jėga gali būti padidinta.

Sutartis Suvalkuose buvo pasirašyta spalio 7 dieną. Prieita prie Bastūnų stoties. Geležinkelis Gardinas — Vilnius palieka mums. Spalio 8 d. anksti rytą buvo gauta žinia apie lenkų kariuomenės judėjimą keliomis voromis Vilniaus link. Šiek tiek vėliau gautas pranešimas, kad lenkai keliose vietose puolė 4-jį pėstininkų pulką, išsidėsčiusį Jašiūnų stoties rajone. Iš pradžių gen. S. Žukauskas buvo numatęs Vilnių ginti, bet sužinojęs, kokiomis jėgomis lenkai puola, vengiant didesnio kraujo praliejimo įsakė trauktis, nes plačiame plote buvo išmėtytos tik dvi silpnos pėstininkų divizijos. Tokiu būdu buvo užimtas Vilnius ir bandyta brautis gilyn į Lietuvos teritoriją, primetant kaltę gen. L. Želigovskiui, kad jis be Varšuvos žinios, savo atsakomybe, visa tai įvykdė. Tokia klasta buvo užmaskuotas Vilniaus ir jo krašto užėmimas, vėliau įkuriant „Vidurinę Lietuvą", kuri prijungta prie Lenkijos. Tokį klastingą žygį palaimino prancūzų gen. Fosh, kurį lenkai įtikino, kad tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų turi būti stipri Lenkija, o ne silpnas koridorius Lietuvos pavidale. Tokiu būdu vaidinimas buvo baigtas.

Apgaulingi smurto veiksmai sukėlė didelę reakciją lietuvių tautoje ir visi šoko ginti kraštą. Poetai rašė patriotinius eilėraščius, kuriems kompozitoriai pritaikė melodijas. Visa tai kėlė patriotizmą lietuvių tautoje, žadino viltį atgauti prarastą sostinę ir aplink esančias etnines žemes.

Kovodama dėl savo laisvės, lietuvio tauta daugiausia kraujo aukų patyrė susirėmimuose su lenkais, kurie ne tik atvirai, bet ir slaptai rausėsi po Lietuvos valstybingumo pamatais, stengdamiesi pakenkti. Net ir praėjus nuo šių skaudžių įvykių (Vilniaus užėmimo) 81 metams, negalima jų užmiršti, nepaisant, kad šiuo metu Lenkijos valdžia oficialiai rodo didelį palankumą Lietuvai. Iš tikrųjų po daugelio nesėkmių, palietusių lenkų ir lietuvių tautas, turėtų būti gražus sugyvenimas. Bet ar iš tikrųjų taip yra?

Dar Lietuvai artėjant prie nepriklausomybės atstatymo, Pietryčių Lietuvos lenkai triukšmavo, reikalaudami nacionalinių apylinkių autonomijos, nors 1989 m. birželio 23 d. paskelbtame Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pareiškime sakoma, jog Vilniaus rajonų kai kuriose apylinkėse deklaruojama „teritorinė autonomija", reikalavimas sudaryti lenkų autonominę sritį, kliudo demokratizuoti valstybinius santykius, sudaro progą konfrontacijai. Kokios gi tada būtų ten gyvenančių lietuvių teisės?

Panašus reikalavimas steigti Lietuvoje lenkų universitetą. Juk nei Varšuvoje, nei Krokuvoje nėra aukštosios lietuviškos, rusiškos ar vokiškos mokyklos. Kodėl gi lenkams turėtų būti teikiama ypatinga privilegija prieš kitas Lietuvoje gyvenančias tautas: rusus, žydus, totorius, gudus?

Lenkai nuolat kelia triukšmą dėl lenkų švietimo problemų Lietuvoje. Bet ar yra kita tautinė mažuma, kuri galėtų pasigirti tokiu dideliu dėmesiu jos kultūrai bei švietimui? Vaikų darželiai, mokyklos, gausa vadovėlių. Tik eik ir mokykis. Visos aukštosios mokyklos irgi atviros. Ar galėtų apie tai svajoti Lenkijos teritorijoje gyvenantieji lietuviai, kurie net savaitraščio neturi lietuvių kalba.

Piktvališkai keliami kaltinimai, kad Lietuvoje gyvenančių lenkų niekas neišmokė lietuvių kalbos, todėl jie negauna valstybinių tarnybų. Kaip gi juos gali išmokyti kalbos, jeigu jie patys atsisako jos mokytis, niekina lietuvių tautą, jos kalbą, vadindami „„chlopų" kalba.

Prisimintina 1959 m. Vilniaus universiteto studentų ekspedicija, vadovaujama prof. P. Dundulienės, į Šalčininkų rajoną. Ten juos terorizavo sukiršinti lenkuojantieji gyventojai, kad reikėjo šauktis pagalbos, kreipiantis į saugumą. Tokių įvykių jau tada buvo daugybė („Literatūra ir menas" 1989 m. rugpjūčio mėn.)

Kas dabar vyksta Pietryčių Lietuvoje? Lenkintojai verčia tėvus perkelti savo vaikus iš lietuviškų mokyklų į lenkiškas. Tėvams, kurie nenori paklusti, gresia atleidimas iš darbo, socialinių pašalpų netekimas, ir kiti nemalonumai.

Vilniaus ir Šalčininkų savivaldybės stato naujus mokyklų ar darželių pastatus tik toms įstaigoms, kuriose mokoma lenkų kalba, o mokyklos, kuriose dėstoma valstybinė kalba, baigia sugriūti. Tai va, kas vyksta mūsų brangioje Lietuvoje, kurios laisvė dar taip neseniai buvo atpirkta kraujo ir gyvybių aukomis.

Dabar pažiūrėkime, kas vyksta anapus sienos. Štai Punske įsteigtas pasieniečių punktas lietuviams priklausiusiame pastate, apkaltinus kontrabanda. Pastangos perkelti šį punktą į kitą vietą ligi šiol liko be pasekmių, nepaisant daug padarytų žygių. Naikinamos, neva taupumo sumetimais lietuviškos mokyklos, o iš tikrųjų vykdomas sąmoningas nutautinimo darbas. Atrodo, kad Lietuvos valdžia per daug lenkams visur nuolaidžiauja, tikėdamasi jų paramos įžengti į NATO. Ne be reikalo liaudies išmintis sako: ant palinkusios liepos visos ožkos laipioja.

Laisvoje tėvynėje, laisvai Gedimino kalne plevėsuoja trispalvė. **Vladimino Gulevičiaus** (Elta) nuotr.

QUISLING

1940 metais, vokiečiams okupavus Norvegiją, karalius Haakon VII su kabinetu pasitraukė į Londoną. Norvegijos premjeru vokiečiai paskyrė patikėtinį norvegą, Vidkun Quisling. Jis vykdė okupantų vokiečių nurodymus.

1945 metais gegužės 8 dieną, Vokietijai kapituliavus, Quisling buvo areštuotas, apkaltintas kaip tautos išdavikas, už kolaboravimą su okupantais nuteistas aukščiausia bausme — sušaudyti. Bausmė įvykdyta 1945 spalio mėnesį. Nuo tada kiekvienas tautos išdavikas vadinams „quisling".

1940 metais, vokiečiams okupavus didžiąją Prancūzijos dalį, Henri Philippe Petain suruošė kapituliacijos derybas su Vokietija. Jis tapo premjeru. Okupuotos Prancūzijos sostine paskelbtas Vichy miestas. Petain valdžia buvo pavadinta „vichy valdžia". Karui pasibaigus, Petain buvo areštuotas ir nuteistas, kaip tautos išdavikas, iki gyvos galvos kalėti. Mirė kalėjime, sulaukęs 95 metų. Dar vienas „quisling".

Augusto Pinochet, Čilės diktatorius, nuteistas už masines žudynes.

2001 rugpjūčio mėnesį Hague Tribunal — (United Nations International Criminal Tribunal — JT tarptautinis Kriminalinis tribunolas), nuteisė Bosnijos serbų generolę Radislav Krstic už genocido vykdymą.

2001 metais rugpjūčio mėnesį buvęs Serbijos prezidentas Slobodan Miloševič perduotas Hague Tribunolo žinion už genocido vykdymą. Sekime tuos įvykius.

Tarptautinę teisę žinąs, specialistas Hague Tribunol, De Paul University, Chicago profesorius Cherif Bassiouni taip sako: „Jei generolas Krstic yra kaltas už genocidą, tai ir jo viršininkas Bosnijos serbų generolas Radko Mladic, ir jo viršininkas Slobodan Miloševič yra kaltas, ir visi, iki pat aukščiausio vadovo, yra kalti. Net prezidentai yra atsakingi 'už nežinojimą'. Jei prezidentas atsisako žinoti, jis yra tiek pat kaltas, kaip ir žinantis. Tas įstatymas galioja visų kultūringų demokratinių kraštų teisėje".

O kaip Lietuvoje? Kas Lietuvos „quislingai"? 1940 metais birželio mėnesį raudoniesiems imperialistams prievarta okupavus Lietuvą, Justas Peleckis, Cvirka, Nėris, Gira, Abdulskaitė ir kiti išdavė Lietuvą raudoniesiems okupantams, nuveždami Nepriklausomybę Maskvon. Labai žiaurus tautos išdavikas, genocido vykdytojas, okupantų bernas Antanas Sniečkus, Lietuvos „saugumo" direktorius, vadovavo didiesiems areštams, įkalinant, kankinant, žudant, tremiant geriausius Lietuvos žmones. Ištrėmė net savo pusbrolius. Giminės kreipėsi į niekšą Sniečkų išgelbėti savus nuo tremties. Šis atsakė: „Nesijaudinkite, jie buožės".

Atlikęs didžiausią, iki tų dienų nežinomą, Lietuvoje genocidą, pasitraukė iš „saugumo" direktoriaus vietos, perėmė valdyti komunistų partiją, vykdyti Stalino valią, nuolat primindamas: „Lietuvai tik sąjūzo šeimoje yra laimė, kitos išeities nėra". (Dar visai neseniai tokius žodžius girdėjome iš kito politiko didelės burnos).

Karo pirmąją dieną Sniečkus spruko iš Lietuvos su savo viršininkais.

Raudonajam marui grįžtant į Lietuvą 1944 metais, jo senutė 81 metų motina, visi Sniečkaus broliai, seserys bei kiti giminės pasitraukė į Vokietiją. Sniečkus, radęs šavo motiną Vokietijoje, rašė jai laiškus, maldaudamas grįžti. Pagalvokime, kokia gėda tam išdavikui, kad net motina ir visa giminė turėjo bėgti nuo jo. Senutė atsisakė grįžti, sakydama: „Negrįšiu tol, kol valdžią turės tas išsigimėlis". Ji mirė 1948 metais, palaidota Hanau miesto kapinėse.

Sniečkus, 60 metų gimtadienio proga, buvo apdovanotas Lenino ordinu už gerą darbą išduodant, žudant savo tautą. Miręs labai garbingai palaidotas. Daugelis Lietuvos „quislingų" eina aplankyti išdaviko kapo. Kiek „quislingų" yra dabar Lietuvoje?! Jų yra sostinėje, miestuose, miesteliuose, kaimuose. Ar jie sulauks savo atpildo? Gal ne. Juos palaidos po didžiuliais ąžuolais, ilgos kalbos pagyrų, brangiausi aukšti paminklai. Kviečiu visus pasisakyti šiuo reikalu.

Algis Virvytis

„Ąžuoliuko" koncertas Holokausto muziejuje, Washington, DC. Diriguoja choro vadovas Vytautas Miškinis. Šį sekmadienį „ąžuoliukus" girdės ir Čikaga: Maria gimnazijos auditorijoje, 3 val. p.p. Visi kviečiami!

SKELBIMAI

Paslaugos

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings", „soffits", įdedame lietvamzdžius (gutters) ir dengiame stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

Dedame medines grindis, darome „deck", staliaus ir kitus smulkaus remonto darbus. Aukšta darbų kokybė, žemos kainos.Turiu draudimą.
Tel. 773-254-0759;
847-525-9275 (mob.), Žilvinas.

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Nekilnojamasis turtas

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFC.(773) 229 - 8761
HOME (708) 425 - 7160
MOBIL. (773) 590-0205
RIMAS L.STANKUS
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Siulo darbą

Window Washers Needed! 40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. **L.A. McMahon Window Washing. Tel. 800-820-6155.**

Reikalingi darbuotojai parduotuvių valymui TN ir IN valstijose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo $1,500 iki $1,800. **Tel. 615-554-3161.**

Skubiai reikalingi vairuotojai perkraustytojai Skokie perkraustymo įmonei. **Tel. 847-675-6617.**

Alternative Home care looking for responsible come-and-go, live in care givers and CNAs. Must be able to speak, read and write English. Must drive and be able to lift. References and „green card" required. **Tel. 630-654-6580.**

LIETUVIŲ DAILININKŲ PARODA
2001 m. spalio 12 d. — lapkričio 18 d.,

EXURBIA GALERIJOJE
8695 Archer Ave., #8
Willow Springs, IL 60480
Tel. 708-467-0045

PARODOS ATIDARYMAS
spalio 12 d. (penktadienį)
7:30 v.v.

Parodoje dalyvauja Lietuvos ir Amerikos lietuvių dailininkai
Maloniai kviečiame.

Išsamesnė informacija suteikiama telefonais
708-467-0045; 630-424-9214

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

LIETUVOS VYČIŲ 112-TA KUOPA

Š.m. rugsėjo 18 dieną įvyko Lietuvos Vyčių 112-tos kuopos pirmasis po vasaros atostogų susirinkimas. Susirinkimai vyksta kas keturi mėnesiai. Anksčiau jie būdavo šaukiami kiekvieno mėnesio trečios savaitės antradienį, Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Daugelis mūsų narių yra sulaukę brandaus amžiaus ir nemažai jų gyvena priemiesčiuose, tai susidaro sunkumai dažniau atvykti į susirinkimus.

Rudens susirinkimo metu renkama nauja kuopos valdyba, naujos veiklos metams. Susirinkimą pradėjo kuopos pirmininkas Leonas Paukštė, pakviesdamas kun. Antaną Markų sukalbėti palaiminimo maldą. Po palaiminimo, kiekvienas valdybos narys turėjo atlikti pranešimą iš savo pareigų. Pirmininkas prašė trumpinti pranešimus, nes bus renkami nauji Tarybos nariai. Kiekvienas Tarybos narys atliko trumpą pranešimą, o po jų vyko rinkimai. Naujų Tarybos narių rinkimui buvo iš anksto sudarytos komisijos, rasti asmenis, sutinkančius kandidatuoti.

Į 112-tos kuopos Tarybą buvo išrinkti: Leonas Paukštė — pirmininkas; pirmuoju pirmininko pavaduotoju patvirtintas Aleksandras Mockus; antruoju — Anelė Pocienė; trečiuoju — Marija Deksnis. Susirinkimo sekretorės pareigos teko Geraldine Chaplin. Mėnesinių susirinkimų sekretorės pareigas apsiėmė Mary Anna Genčius. Iždininkė bus Dolores Wainauskas, o iždo raštininkė — Teresė Vaitkus. Kuopos įvykių sekretorės pareigas apsiėmė Alvina Giedraitienė. Patikėtiniai — Lorraine Švelnis, Ellie Kasputis. Susirinkimo tvarkdariais išrinko Edvardą Pocių, Petrą Jedviršį, Jack Yerks ir Antaną Paužuolį.

Į atskirų darbų komitetus išrinkti „Pagalba Lietuvai" — seselė kazimierietė Teresė Papšis; ryšiams su lietuviškomis organizacijomis — Mickey Petrošius. „Vytis" korespondentė — seselė kazimierietė Anna Marie Shainauskas. Ceremonijų-pakėlimų pirmininkės pareigas perėmė Julia Zakarka. Įamžinimui įvykių nuotraukose fotografė — seselė kazimierietė Tarcisia Stulgis. Ryšiams su visuomene — Estelle Rogers.

Po rinkimų naujieji Tarybos nariai atliko pasižadėjimą dirbti Lietuvos Vyčių gerovei, vadovaujantis krikščioniškais ir tautiniais idealais. Pasižadėjimą pravedė kun. Antanas Markus.

Rugpjūčio mėn., Orlando mieste — Floridoje vyko Lietuvos Vyčių kongresas į kurį suvažiavo atstovai iš visos Amerikos. Buvo išrinkta 2001-2002 metams Vyriausia taryba. Kuopos atstovai, dalyvavę šiame suvažiavime, atliko pranešimus. Kongreso metu kuopos narei Anelei Pocienei buvo suteiktas ketvirtasis garbės laipsnis už jos pavyzdingą veiklą. Jaunųjų vyčių narė — Nina Padalino gavo stipendiją, studijoms Čikagos universitete. L.Vyčių 112-ta kuopa Seimo metu buvo pagerbta kaipo nariais gausiausia kuopa Amerikoje. Padėka priklauso visiems nariams už jų pastangas surasti naujų narių.

Atvykę į susirinkimą vyčiai perka laimėjimų bilietą paramai Lietuvos žmonėms, kuriems parama labiausiai reikalinga. Pusė laimėtos sumos yra skiriama Lietuvai, o antrąją pusę pasilaiko laimėtojas. Šį sykį laimė nusišypsojo Jack Yerks, jis ir savo dalį paaukojo Lietuvai. Bendrai, Lietuvos Vyčiai labai remia Lietuvą ir jos šalpai yra surinkę kelis milijonus dolerių.

Lietuvos Vyčiai kviečia visus lietuvius, o ypač naujai atvykusius, įsijungti į jų veiklą. Susirinkimas buvo užbaigtas malda, kuriai vadovavo kun. Antanas Markus, vykdąs dvasios vadovo pareigas. Šio susirinkimo vaišes dovanojo Anelė ir Edvardas Pociai, kurie šventė 52 metų vedybinio gyvenimo jubiliejų.

Antanas Paužuolis

KNYGA PRADEDA GYVENIMĄ

Klaipėdos „Ryto" spaustuvėje 1,000 egzempliorių tiražu išleista lietuvės išeivės Stasės Čilvinaitės-Ketarauskienės-Bajalienės atsiminimų knyga „Pro metų langus".

Ši pavardė gerai žinoma Lietuvos kultūriniame gyvenime, ypač Vydūno žemės — pamario krašto — Šilutės rajono žmonėms.

Daugelį metų Šilutės F. Bajoraičio viešosios bibliotekos rengiami tarptautiniai renginiai: ekslibrisų konkursai, meninių atvirukų konkursai, skirti Šilutės jubiliejui, nuolat yra mecenuojami Los Angeles mieste, Kalifornijoje, gyvenančios, buvusios mokytojos, dabartiniu metu pensininkės Stasės Bajalienės.

1994 metais Bajalienė Šilutės bibliotekai padovanojo unikalią, 1954-1984 metais Bostone išleistą 36 tomų „Lietuvių enciklopediją", 1992 metais — Vydūno 125-mečiui skirto, tarptautinio mažosios grafikos darbų ekslibrisų konkursui ir jo katalogui išleisti skyrė 1,000 dolerių; tarptautinio meninių atvirukų, skirtų Šilutės miesto jubiliejui lankstinuko išleidimui dovanojo 500 dolerių. Jos prenumeruotais išeivijos lietuvių periodiniais leidiniais naudojasi pamario krašto skaitytojai.

S. Bajalienė buvo Raseinių vidurinės mokyklos, Upynos (Šilalės rajonas) vidurinės mokyklos mecenatė, daugelį metų remia išeivijos lietuvių kultūrinę veiklą Amerikoje. S. Bajalienė ne kartą apdovanota Šilutės mero garbės raštu už didžiulę pagalbą pamario kultūros puoselėjimui, Lietuvos Respublikos švietimo ministro padėkos raštai už knygų labdarą Lietuvos mokyklų bibliotekoms (padovanotas B. Ketarausko redaguotos knygos „Svajonės apie žemę ir dangų" tiražas).

Gimusi Žemaitijoje, Šilalės rajono, Bajorkalnio kaime, Upynoje baigusi pradžios mokyklą, mokėsi Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Gamtos bei matematikos fakultete, baigė Kauno Kūno kultūros institutą, įgijo mokytojos specialybę. Vienuolika metų mokytojavo Skuodo, Palangos, Kretingos, Raseinių bei Vokietijos mokyklose.

Nuo 1945 metų gyvena Los Angeles mieste. „...čia, likimo audrų nublokšta, aš praleidau didesnę būties dalį... Gyvenimas padalintas pusiau — taip nusakyčiau savo nueito kelio istoriją" — rašo autorė.

Knyga, kaip ir joje aprašytų žmonių gyvenimas, tarsi padalinta į du skirtingus ir kartu panašius pasaulius. „Nesu rašytoja, neturiu ypatingų literatūrinių gabumų, noriu, kad būtų užrašyta mūsų šeimos istorija", — sako S. Bajalienė.

Šilutėje, F. Bajoraičio viešojoje bibliotekoje, kur vyko Stasės- Čilvinaitės- Ketarauskienės - Bajalienės knygos „Pro metų langus" pristatymas, vos tilpo visi norintieji dalyvauti šiame renginyje. Buvo parengta fotodokumentinės medžiagos paroda „Šilutės mecenatė — S. Bajalienė", pasakojanti apie S. Bajalienės gyvenimo kelią. Čia matėme ir knygos iliustratorės, vilnietės dailininkės I. Labutytės keletą viršelio piešinių variantų, kurių nebuvo mačiusi nė pati autorė, rankraščius, apdovanojimus, archyvines nuotraukas bei dokumentus, kurie netilpo į naujos knygos puslapius. Parodą su dideliu susidomėjimu apžiūrėjo bibliotekos lankytojai — knygos bičiuliai.

Lietuvių liaudies šokiais, pamario krašto dainomis knygos pristatymą pradėjo Šilutės miesto vaikų darželio „Pušelė" auklėtiniai. Tai lyg ir siejasi su Stasės, buvusios Lietuvoje tautinių šokių vadovės, gyvenimo laikotarpiu.

Šilutės F. Bajoraičio bibliotekos direktorė D. Užpelkienė, pristatydama knygą susirinkusiems šilutiškiams, dėkojo S. Bajalienei už jos didžiulę ilgametę paramą Šilutės rajono kultūrai, už padovanotą šimtą knygos egzempliorių rajono bibliotekoms.

„Tai ne tik vienos šeimos istorija, didelės ir gražios būta Čilvinų giminės: Marijona Čilvinaitė, šviesios atminties Stasės sesuo, buvo garsi kraštotyrininkė, Lietuvos kraštotyrininkų ir bibliotekininkų draugijos garbės narė, 1980 m. išleistą jos bibliografiją, jos rinkinių ir publikacijų sąrašą sudarė keliasdešimt tomų, kuriuos ji nemokamai išdalijo mokslininkams, įvairioms institucijoms, pavieniams krašto tyrinėtojams. Jauniausia giminės atžala — Klaipėdos universiteto menų fakulteto auklėtinis, režisierius Haroldas Mockus, gyvenantis Los Angeles ir globojantis Stasę, 1998 m. įsteigė savo vardo prizą universiteto režisūros studentų meistriškumui ugdyti, vaidina Los Angeles Dramos teatro sambūryje.

Šių žmonių ir daug kitų didelės Čilvinų kartos žmonių gyvenimo istorijų, prisodrintų unikalių šios giminės gyventų vietovių istorijos, etnokultūros ir papročių aprašymais, iliustruotų fotonuotraukomis, ras skaitytojas šios knygos pirmojoje dalyje ir bus sužavėtas šviesia autorės atmintimi, gebėjimu po daugelio metų iki smulkiausių detalių prisiminti Antrojo pasaulinio karo įvykius, gyvenimą pasienyje, vokiečių okupaciją, tremtį ir visa kita, kas, regis, gerokai primiršta ir įvairiai istorikų traktuota", — kalbėjo D. Užpelkienė.

Marcelinas Ignatavičius, buvęs Raseinių gimnazijos mokinys, dalijosi savo prisiminimais apie buvusį matematikos mokytoją — šioje knygoje Aukštagirės, Dvasios slapyvardžiu pasirašiusį Stasės vyrą Bronislovą Ketarauską, prisiminė linksmus moksleiviško gyvenimo tarpsnius.

Šilutės rajono laikraščio „Pamarys" žurnalistas Stasys Mėlinauskas, prieš keletą metų lankęsis Stasės Bajalienės namuose, susižavėjęs kalbėjo apie šios moters gyvybingumą, nuoširdumą, dosnumą. Jis pažymėjo, jog knyga „Pro metų langus" — labai vertingas leidinys, jame daug pažintinės medžiagos apie antrąją daugelio išeivijos lietuvių tėvynę — Ameriką. Daug faktinės medžiagos, įdomus rašymo stilius. Geru žodžiu kalbėtojas minėjo ir Stasės įsūnį Haroldą Mockų, kuris gražiai tęsia savo tetos labdaros veiklą — kasmet skirdamas po 200 dolerių Klaipėdos universiteto Menų fakulteto režisūros specialybės studentų kūrybinės veiklos tobulinimui — kūrybinių olimpiadų rengimui.

Bikavėnų kaimo bibliotekos skaitytojų vardu kalbėjo šios bibliotekos vedėja E. Girdvainienė. Skaitytojai, kurie vieni iš pirmųjų rajone savo ataskaitinės konferencijos metu gavo dovanų šios įdomios knygos 7 egzempliorius, pažymėjo, kad knyga, be abejo turės išliekamąją vertę. 84-erių metų seniausia šios bibliotekos skaitytoja, kuri net 25 metus skaito bibliotekoje, šią knygą vertina kaip vieną įdomiausių iš jos perskaitytų knygų, džiaugiasi, kad labai įdomu buvo skaityti apie svajonių šalį — Ameriką, jos bažnyčias, su susidomėjimu sekė nelengvą autorės gyvenimo kelią ir pergyveno jos likimą. „Perskaičiau šią knygą, ir rodos, pats pabuvojau Amerikoje", — sakė skaitytojas A. Stasytis.

Stasės Bajalienės knygos „Pro metų langus" pristatymas Šilutės kultūros centre — F. Bajoraičio viešojoje bibliotekoje — tapo svarbiu šio rajono gyvenimo įvykiu, kurį plačiai aprašė spauda, filmavo rajono televizija, o vaizdajuostė su gražiausiais sveikinimais ir didžiulės skaitytojų auditorijos linkėjimais kūrybinės sėkmės nusiųsta Šilutės rajono kultūros mecenatei, knygos autorei Stasei Bajalienei į „angelų" miestą saulėtoje Kalifornijoje. Didesnę knygos tiražo dalį autorė nemokamai dovanojo savo gimto krašto — Lietuvos bibliotekų skaitytojams.

E. Balčiauskaitė

1977 m. JAV LB Vidurio vakarų apygardos 25 m. sukaktuvių Mišios. Iš kairės: kun. Jonas Borevičius, SJ, vysk. Vincentas Brizgys, kun. Viktoras Rimšelis, MIC.

Zigmo Degučio nuotrauka.

VISI MES KEISTUOLIAI

JOLITA ŠEČKUTĖ

„Siaubingai nuobodi klasė, trauktų dėmesį, neleistų studentams užmigti galima", — tyliai dejavo alkūne stalą parėmęs amerikietis įpusėjus matematikos pamokai. Jo reakcija man nepasirodė keista. Sakyčiau, tipiška. Juk nėra apskritai jokio rumunų kilmės profesorės asmeniškumo, jokių juokelių iš jos asmeninio gyvenimo neišgirsi, nors, rodos, tai kartais reikalinga lyg oras vargšams amerikiečiams. Žodžiu, nėra nieko, kas padėretų, nes pirmiausia aš esu lietuvė, ir niekas manęs amerikiete nepavers, net stebuklinga lazdele pamosavęs.

Kaip teko ne kartą patirti, valstijų (bent jau Missouri — čia aš esu priversta apibendrinti) vidurinėse mokyklose mokiniai dažniausiai yra primaitinami gerokai supaprastinto pasaulio modelio: „Koks gi skirtumas, kodėl tas Kolumbas atplaukė? Patiko, tai ir aplankė"... Ne kartą teko girdėti amerikiečių postringavimus, kad anglų kalba yra sunkiausia pasaulyje (šį kartą atleidžiu — niekas jų lietuvių kalbos nemokė), nes taip jų mokytojai juos girdavo. Tada, žinoma, atsiranda daug nepatenkintų veidų, kai reikia pasirinkti užsienio kalbų, norint gauti BA (Bachelor of Arts — Menų bakalauras) laipsnį. Tik tada sunyksta nuomonės apie anglų kalbos neįveikiamumą. Dažnai galima sutikti jaunus žmones, kurie įsitikinę, kad jiems apskritai neverta jokių kitų kalbų mokytis, nes tada „o kodėl visas pasaulis būtent mūsų kalbos mokosi"? Man pasisekė — tą klausimą būsimasis liuteronų pastorius (šiuo metu studentas, kaip ir visi kiti) uždavė retoriškai, lyg tarp kitko, ir toliau išvedžiojo savas mintis, nepastebėdamas mano nutįsusio veido: pamanykit, visas pasaulis...

Toli gražu ne tik kalbų klasėse renkasi įvairiausių „sukirpimų" žmonės. Tas pats ir tiksliųjų mokslų žemėje. Chemijos klasėse pradedantieji, jeigu ką nors ir išmano, tai tik apie sprogstančias ar kaip nors kitaip gilų įspūdį palikusias medžiagas. Visa kita ne taip ir svarbu, tačiau kaip kas užsidegė per chemijos laboratorijas, tai tik spėk klausytis. Fizikoje, tuo tarpu, šiek tiek ramiau, tik nuolatiniai klaustukai tarytum šviečia daugelio vis dar neatsisakančių tos klasės vargšelių veiduose, didžiumą laiko beviltiškai pasimetusių. Įprasta yra pradžioje kurso išgirsti: „Čia jums ne paprasta mokykla, o universitetas — teks mokytis". Tačiau tas mokslas taip pat specifinis. Faktai tie patys, ir Amerikoje stebuklų nebūna, bet principas tikrai savotiškai charakteringas jaunai publikai: viskas privalo būti visiškai aišku ir niekada nenuobodu. Pereito semestro matematikos mokytojas dažnai paskaitą pabaigdavo kokia nors istorija, kuri jį ištiko. Tai sūnaus gimtadienį atšventė, tai visą dieną vaikščiojo atvirkščiai užsimovęs kelnes, ir grįžus namo žmona išjuokė. Studentai kalti — nepasakė...

Paprastai publiką visada labai domina asmeninis profesorių gyvenimas. Niekas kitas nesuteiks tiek daug peno užklasiniams pašnekesiams. Tinka ir šiaip anekdotai — tai efektingas būdas pailiustruoti paskaitą, kad ir apie ką ji būtų. Bet kokia pramoga pamokų metu yra labai tikėtinas ir dar labiau laukiamas dalykas.

Už mokslų ribų vėlgi vyksta savotiškas gyvenimas: visi naujausi filmai yra žinomi lyg kadaise poteriai. „Žvaigždžių" skandalai apšnekėti, kiek tik galima. Visos programos taip pat pažįstamos, nieko nauja. Diskutuojama skersai išilgai apie tai, ką apskritai gali televizorius pasiūlyti, net klasių metu dažnai yra nuvažiuojama į „Holivudišką" dirvą. Tik tada plyksteli amerikietiškasis entuziazmas: „Na, kalbant apie technologiją, man pirmiausia ateina į galvą filmas „Matrica". Ten kaip tik vienas veikėjas..." Jie niekada nepradės nuo, tarkim, Kalifornijos energijos krizės, bet greičiau susirauks ir pratars: „Tai kas? Nei aš ten gyvenu, nei man rūpi".

Ir tada aš prisimenu, kaip Lietuvoje mes jau įpratę dejuoti mokslo lygio smukimu, nusivylę mokytojų nekompetentingumu, tėvų nesirūpinimu, visuotiniu nutautėjimu, jaunų lietuvaičių nukultūrėjimu... Pabuvojus skirtinguose kontinentuose, jaučiuosi lyg aprėpus dvi skirtingas problemos puses: vienur ji kur ne kur kyšteli, savo bjaurų veidą parodydama, o kitur ji jau gerokai įsišaknijus ir pražydėjus, bet niekas nesiruošia eit, kaip toj pasakoj, ropės rauti. Lietuviai vaikai dar tiek nepraleidžia valandų prie kompiuterinių žaidimų ir televizoriaus, kaip amerikiečiai, užsisklendę nuo viso pasaulio iš tapetuotuose herojų plakatais kambariuose. Mokslo lygis Lietuvos vidurinėse mokyklose taip pat aukštesnis, tai akivaizdu. Jeigu jis ir smunka, tai nerodo mūsų atsilikimo, o kaip aukštai sąlygos anksčiau leido mums atsidurti. Lietuviukai mokinukai, suvaryti į bendras klases, mokosi išlikimo ir sėkmingo „susiklijavimo" su bendraamžiais jau nuo pat mažens, kai amerikiečiai turi visas sąlygas užsisklęsti savuose kiautuose, siurbiant į jaunas galvas elektroninį mąstymą. Jei lietuvis šypsosi, jo šypsena tarsi iš pačios širdies sklinda; jei amerikietis — tikriausiai iš reikalo...

Jolita antrus metus studijuoja chemiją Missouri Truman State universitete.

* **Per Vėlines ir Kalėdas** Lietuvos gyventojai galės ilsėtis net po keturias dienas. Visuomet laisvą lapkričio 1-ąją, ketvirtadienį, aplankę artimųjų kapus, žmonės ilsėsis ir penktadienį, šeštadienį bei sekmadienį. Darbus nudirbę gruodžio 22 dieną, šeštadienį, žmonės ilsėtis pradės sekmadienį. Laisvą dieną, pirmadienį, gruodžio 24-ąją, bus laiko padengti Kūčių stalui ir po to dar dvi dienas švęsti Kalėdas.

(BNS)

A. † A.

ALINAI DOMANSKIENEI

mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą vyrui VANDELINUI, sūnums JONUI ir RIMUI su šeima bei artimiesiems.

Aga ir Viktoras Kubiliai

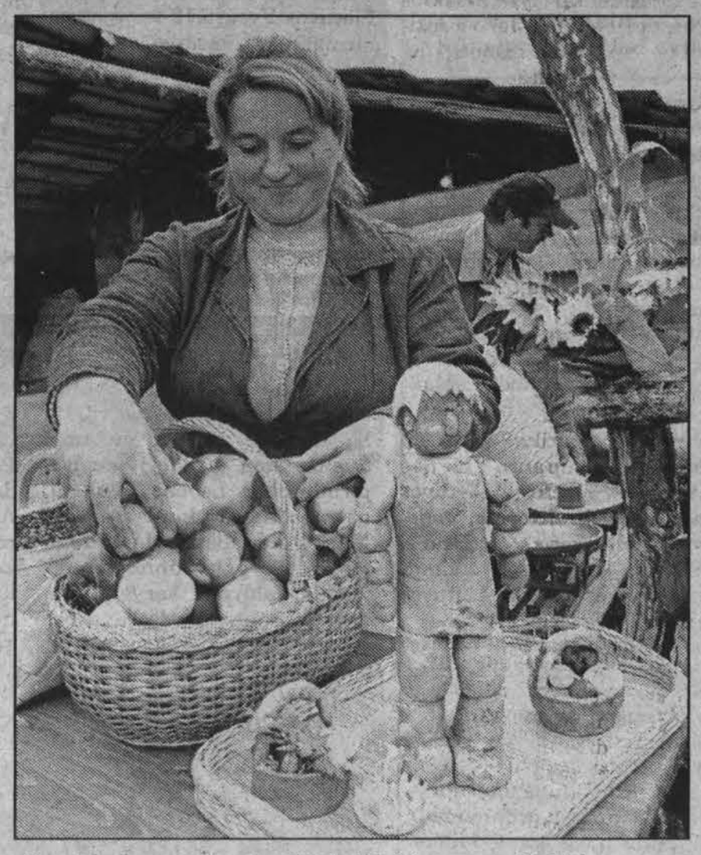

Pranciškaus mugė Rotušės aikštėje Vilniuje š.m. rugsėjo 14 d.

Gedimino Žilinsko (Elta) nuotrauka.

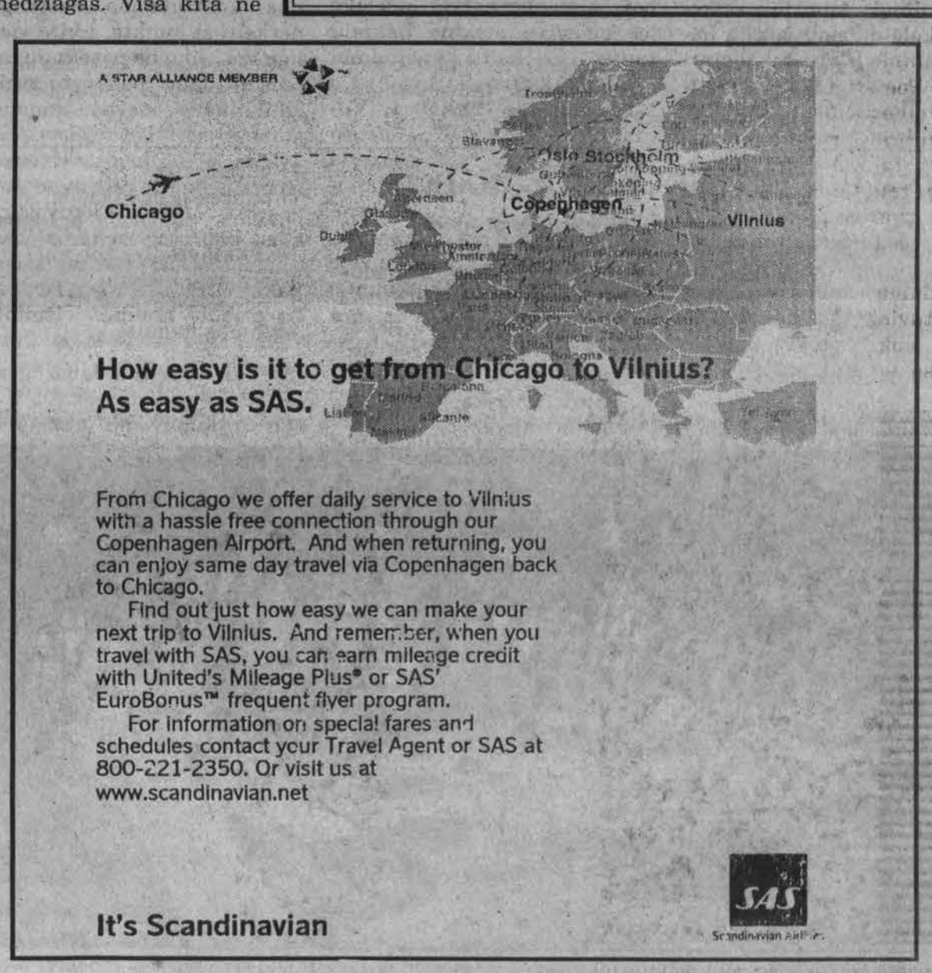

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Š.m. spalio 20 d., šeštadienį, Čikagos lietuvių Jaunimo centro maž. salėje vyks sporto šventė. Bus vykdomos stalo teniso, šachmatų, rankos lenkimo, virvės traukimo varžybos. Vyks ir linksmos estafetės. Veiks baras, gros muzika. Informacija tel. 773-581-6771.

Audrius Girnius skaitys paskaitą „Jaunimo tikėjimo padėtis" Ateities savaitgalyje, kuris vyks šeštadienį, spalio 27 d. ir sekmadienį, spalio 28 d., Ateitininkų namuose, Lemont, IL. Detali savaitgalio programa bus išspausdinta šeštadienio, spalio 20 d., „Draugo" skelbime.

Šv. Pranciškaus seserų vienuolijos rėmėjų metinis seimas sekmadienį, spalio 14 d., vyks Tėvų Marijonų vienuolyne, 6336 Kilbourn Ave., Čikagoje. Programoje: 11 val. r. šv. Mišios už gyvus ir mirusius šv. Pranciškaus vienuolijos rėmėjus ir rėmėjas. 12 val. — pietūs. 1:30 val. p.p. registracija ir posėdis. Kreipkitės į apskrities pirm. Sabiną Hanson, tel. 630-573-0066.

„Sietuvos" skautininkių ir vyr. skaučių draugovės sueiga šeštadienį, spalio 20 d., 2 val. p.p. vyks PLC posėdžių kambaryje, Lemonte. Visos narės prašomos dalyvauti. Kviečiame ir dar nepriklausančias seses įsijungti į šio vieneto veiklą.

Kaip pasirinkti kolegiją ar universitetą? Lengviau bus nuspręsti, jei atvyksite į rudeninį mokyklų sąskrydį „National College Fair", kurį spalio 26 d., penktadienį, nuo 9 val.r. iki 3 val.p.p. ir spalio 27 d., šeštadienį, nuo 10 val.r. iki 2 val.p.p. Navy Pier (600 East Grand Avenue, Chicago, IL) rengia Čikagos miestas. Daugiau kaip 350 atstovų iš įvairių Amerikos kolegijų ir universitetų pasakos apie stojimo ir mokymosi reikalavimus, apie finansinę pagalbą, stipendijas. Daugiau informacijos tel. 773553-3540.

Minint spalio 9-ąją, mūsų sostinės Vilniaus netekimą, š. m. spalio 14 d., sekmadienį, 10 val.r. Tėvų jėzuitų koplyčioje bus aukojamos šv. Mišios už visus kovojusius ir žuvusius dėl sostinės Vilniaus. Vilniaus krašto Lietuvių sąjungos Čikagos skyriaus valdyba kviečia lietuvių visuomenę ir skyriaus narius dalyvauti pamaldose. Savo dalyvavimu pagerbsime žuvusiųjų atminimą.

Dėl susidėjusių aplinkybių „Ąžuoliukas" negalės dalyvauti šio sekmadienio, spalio 14 d., 11 val.r. šv. Mišiose Pal. J. Matulaičio misijos koplyčioje.

Žydai Lietuvoje. Filmas vardu „Lietuvos saulėlydis" bus rodomas šį penktadienį, spalio 12 d., 2 val.p.p. PLC, Lemonte, Bočių menėje. Visus kviečia pamatyti šį filmą LB Lemonto apylinkės socialinių reikalų skyrius.

Šį sekmadienį, spalio 14 d., 9 val.r. Pal. J. Matulaičio misijoje vyks vaikų Mišios. Kviečiame jaunus ir vyresnius prisidėti. Lapkričio mėnesį vaikų Mišios Lemonte bus aukojamos lapkričio 4 d. 9 val.r.

Autobusas į „Ąžuoliuko" koncertą iš Pasaulio lietuvių centro Lemonte išvyksta 1:45 val.p.p. LB Lemonto apylinkės socialinių reikalų skyrius prašo nevėluoti.

Vaikams – filmai iš viso pasaulio! Tarptautinis Čikagos vaikų filmų festivalis spalio 25 d. – lapkričio 4 d. vyks dviejuose kino teatruose – Facets Multi-Media (1517 W. Fullerton Ave.) ir General Cinemas City North (2600 N. Western). Vaikai matys ne tik 2-5 minučių filmukus, sukurtus animacine ar kokia kitokia technika, bet ir vaidybines juostas. Filmai suskirstyti pagal įvairias vaikų amžiaus grupes (nuo 2 iki 16 metų) ir atvežti iš įvairiausių pasaulio šalių, iš įvairių žemynų (yra ir latvių bei estų filmukai). Užsisakykite lankstinuką su filmų tvarkaraščiu tel. 773-281-9075 arba atsiverskite interneto puslapį *www.cicff.org*

NUDŽIUGINKITE LIETUVOS VAIKUS

Šiemet tėvai jėzuitai vėl rengia dovanų siuntimo vajų Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčios vaikams. Maloniai prašome vaikus, jų tėvelius, senelius ir visus vaikus prisidėti prie šio vajaus. Prašome atnešti dovanas šį sekmadienį, spalio 14 d., į Pal. J. Matulaičio misiją ir padėti jas prie eglutės. Bus galima prisidėti ir prie siuntimo išlaidų.

Pernai surinkome daugiau kaip 300 dovanėlių. Žmonių dosnumas nudžiugino daugelį Lietuvos vaikų. Mes, gyvenantys Amerikoje, esame nepaprastai Dievo apdovanoti. Džiaukimės ir dalinkimės mums duotomis Dievo dovanomis ir su kitais.

Vanda Vaitas, gyvenanti Bloomfield, MI, prasitęsė „Draugo" prenumeratą ir mus parėmė 50 dol. auka. Esame labai dėkingi!

Švietimo ir mokslo ministras dr. Algirdas Monkevičius, Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinis direktorius dr. Remigijus Motuzas, Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė Dalia Kuodytė atvyksta į LR Seimo ir JAV LB atstovų komisijos posėdžius, kurie vyksta spalio 8-11 dienomis Pasaulio lietuvių centre, Lietuvių fondo salėje.

„Laumių pietuose" kaukėmis apsirengę vaikai žygiuos parade, išmėgins laimę, žaislų pilname šulinyje, valgys skanius pietus ir namie keptus skanumynus. Gal jie nežinos, bet jų tėveliai ir seneliai žinos, kad apsilankymas „Laumių pietuose" Pasaulio lietuvių centre sekmadienį, spalio 28 d., 12 val reiškia „Vaiko vartai į mokslą" paramą. „Vaiko vartų į mokslą" remiamuose pomokykliniuose centruose Lietuvoje asocialių šeimų vaikai pajunta suaugusiųjų rūpestį, atlieka namų darbus, yra aprūpinami mokyklinėmis priemonėmis ir net ten pavalgo. Bilietus į „Laumių pietus" galima užsisakyti skambinant Nijolei Grigaliūnienei tel. 708-974-1262

Jūros skautų ir skaučių „Vakaras jūros dugne" vyks šeštadienį, spalio 27 d., Pasaulio lietuvių centro Lietuvių fondo salėje. Dalyvių registraciją vykdo j.s. fil. Taiyda Chiapetta, tel. 708-839-4438. Pradėsime 6:30 v.v. pasisvečiavimu. 7 v.v. bus patiekti puikūs pietūs, paskui trumpa programa, graži muzika ir dainos. Visi kviečiami į šią nuotaikingą jau daugelį metų rengiamą renginį. Jaukioje aplinkoje maloniai praleisite vakarą ir tuo pačiu paremsite jūros skautų ir skaučių veiklą.

Lietuvių ev. reformatų bažnyčios JAV 50-asis Sinodas įvyks š. m. spalio 13-14 d. Ziono ev. liuteronų bažnyčios patalpose, 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL; tel. 708-422-1433. Atidarymas – šeštadienį 12:30 val.p.p. Numatoma inž. K. Devenio, parašiusio knygą apie ankstyvą Lietuvos praeitį, paskaita. Iškilmingos pamaldos vyks sekmadienį 12:30 val.p.p. Pagrindinį pamokslą pasakys kun. dr. E. Gerulis iš Floridos. Pietūs – 2 val.p.p. parapijos salėje.

Akademinis sporto klubas „Lituanica" švenčia savo 50 metų veiklos sukaktį. Sukaktuvinis pokylis vyks spalio 20 d. Pasaulio lietuvių centre. Kviečiame visus esančius ir buvusius narius, draugus ir pažįstamus dalyvauti šioje iškilmingoje šventėje. Vietas užsisakykite skambindami Dainai Siliūnienei tel. 630-852-3204.

Wrightwood-Ashburn biblioteka (8530 S. Kedzie) siūlo nemokamas kompiuterių pamokas suaugusiems. Kursai vyks šeštadieniais – lapkričio 10 d., gruodžio 8 ir 15 d. 9:30-11:30 val.r. Dar vieni trijų dalių pamokos-seminarai siūlomi tris šeštadienius iš eilės pradedant spalio 13 d. nuo 10 val.r. iki 12 val. Kursams reikia užsiregistruoti tel.312-747-2696.

Lietuvos ir Amerikos lietuvių dailininkų paroda spalio 12 d. – lapkričio 18 d. vyks „Exurbia" galerijoje (8695 Archer Ave, Willow Springs, IL; tel. 708-467-0045). Parodos atidarymas – spalio 12 d., penktadienį, 7:30 val.v. Ši paroda yra „Exurbia Art & Music" festivalio, kuris vyks šį šeštadienį, spalio 13 d., 10 val.r.-10 val.v. ir sekmadienį, spalio 14 d., 12 val.-6 val.v., dalis.

Čikagos lituanistinės mokyklos moksleivių tėvelių susirinkimas vyks šį šeštadienį, spalio 13 d., 8:45 val.r. Jaunimo centre. Maloniai kviečiame visus tėvelius gausiai dalyvauti. Tik nuoširdus ir vieningas pedagogų ir tėvelių bendradarbiavimas ir abipusė parama padės gyvuoti ir klestėti lietuvybę puoselėjančiai mokyklai.

„Rudens simfonija" – Pasaulio lietuvių centro tradicinė madų paroda ruošiama lapkričio 11 d., sekmadienį, 12:30 val.p.p. centro didžiojoje salėje. Stalus ar atskiras vietas užsisakykite skambindami Žibutei Pranskevičienei tel. 630-257-0153 arba Dainai Siliūnienei tel. 630-852-3204. Madų parodą rengia PLC renginių komitetas.

Skelbimai

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 5.5 cnt JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPOINT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPOINT — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

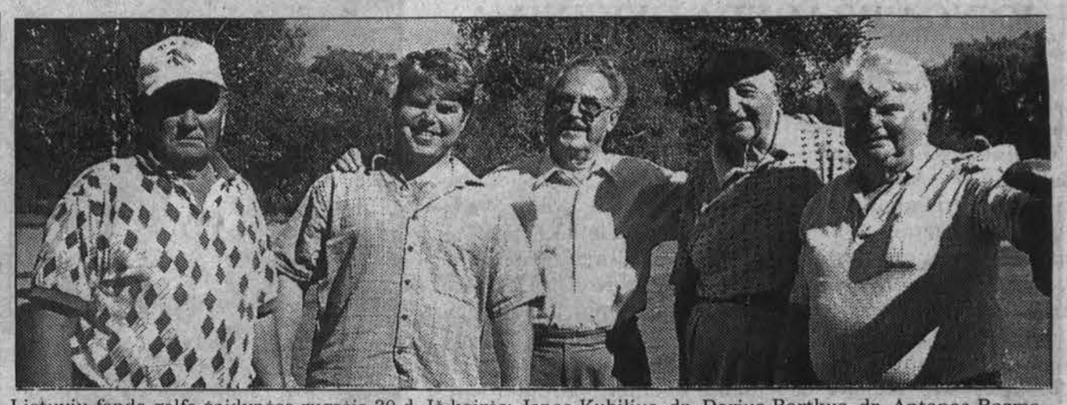

Lietuvių fondo golfo žaidynėse rugsėjo 30 d. Iš kairės: Jonas Kubilius, dr. Darius Bartkus, dr. Antanas Razma, Stasys Baras ir Eugenijus Bartkus.

GRAŽI LIETUVIŲ FONDO GOLFO DIENA

Rugsėjo 30 d., sekmadienį, buvo septintoji tradicinė Lietuvių fondo golfo diena. Golfo žaidynių varžybos vyko gražioje vietoje – Lieponių šeimos Old Oaks County club Orland Parke, IL, dalyvaujant 62 golfo entuziastams — žaidėjams. Oras buvo gražus, todėl visų nuotaika buvo labai gera. Kad ta nuotaika būtų išlaikyta iki žaidynių pabaigos, Ramona Stephens-Žemaitienė ir dr. Antanas Razma su specialiu vežimėliu lakstė po golfo laukus su šaltų gėrimų atgaiva.

Po žaidynių ir šilto dušo žaidėjai rinkosi į gražų klubo restoraną vakarienei, kur prie jų prisidėjo šeimos nariai ir svečiai. Po trumpos atgaivos prie baro, nuraminus troškulį, gerokai praalkusių prie valgio daug raginti nereikėjo, pakako vieno gero Ramonos žodžio ir visi stojo į eilę prie skaniai pagamintų „Ribs" ir kitų įvairių patiekalų bei skanumynų, kurių nepritrūko, nors buvo kartojama ir kartojama...

Vakarienės metu programai vadovavo LF valdybos vicepirmininkas Vytas Vaitkus, talkininkaujant Ramonai Stephens-Žemaitienei. V. Vaitkus, kaip golfo dienos organizatorius, sveikino dalyvius ir pakvietė tarti žodį LF tarybos pirmininką dr. A. Razmą. Jo sveikinimas buvo trumpas, jis reiškė padėką visiems už gausų dalyvavimą, o svarbiausia — siūlė visiems turėti viltį, kad kitais metais vėl susitiksime ta pačia proga toje pačioje vietoje.

Turnyro rezultatus suvedė ir laimėtojus nustatė Vytas Vaitkus. Pirmoji laimėtojų grupė varžybas baigė 62-ju rezultatu. Žaidėjai: Tomas Vaitkus, Arūnas Dagys, Povilas Dagys ir Steve Balta. Antrą vietą 65-ju rezultatu laimėjo Rimas ir Vic Izokaičiai, Zigmas ir Alfredas Urbai. Trečią vietą 67-ju rezultatu — Irena ir Rytas Kleizos, Rita ir Audrius Rušėnai. Prie „Part-3" skylės, arčiausiai prie vėliavėlės, vienu smūgiu kamuoliuką numušė: Vladas Meilė, Vincas Čepelė, Bob Raudys, Onutė Antanaitienė, Tomas Quinn ir Aldona Vaitkienė.

Dalyviams, atvykusiems iš ryto ar vėliau, buvo išdalinti laimėjimų bilietėliai. Traukimo būdu vertingas dovanas laimėjo 24 asmenys. Kiekvienas golfo žaidynių dalyvis gavo LF dovaną — specialų golfo rankšluostį, o laimėtojai — golfo kamuoliukus.

Fondo vakarienėje dalyvavo dr. Jonas Valaitis, Alė ir dr. Antanas Razmai, Irena ir Algirdas Osčiai, PLC valdybos pirm. Algirdas Saulis. Džiugu paminėti, kad pirmą kartą golfo žaidynėse ir vakarienėje dalyvavo visuomenininkas inž. Eugenijus Bartkus iš Beverly Shores, Indiana. Sveikiname! Buvo malonu matyti Eleną ir Stasį Barus. S. Baras buvo pirmas LF golfo žaidynių iniciatorius, siekdamas sukelti fondui lėšų ir pritraukti naujų narių. Jo idėja prigijo, fondo golfo žaidynės pasidarė populiarios, žaidėjai tapo kaip viena fondo šeima.

Po vakarienės Vytas Vaitkus dar kartą dėkojo žaidėjams ir svečiams už gausų dalyvavimą, kvietė visus į LF metinį pokylį, kuris vyks lapkričio 3 d., šeštadienį, PLC didžiojoje salėje. Padėka priklauso ir Alei Razmienei, Ramonai Stephens-Žemaitienei ir visiems kitiems, prisidėjusiems prie golfo žaidynių organizavimo ir pasisekimo.

2002 m. Lietuvių fondo golfo žaidynės bus rugsėjo 22 d. toje pačioje vietoje, Old Oaks County club.

St. Džiugas

Tomas Vaitkus (viduryje), Lietuvių fondo golfo žaidynėse laimėjęs pirmąją vietą, priima kitų savo ketveriukės narių – Steve Baltos, Arūno ir Povilo Dagių prizus, kuriuos įteikė LF vicepirmininkai Vytas Vaitkus ir Ramona Stephens-Žemaitienė.

Antrąją vietą Lietuvių fondo golfo žaidynėse laimėjo (iš kairės): Zigmas Urba, Viktoras Izokaitis, Rimas Izokaitis ir Alfredas Urba.

Lietuvių fondo golfo žaidynių trečiosios vietos laimėtojai. Iš kairės: Rytas ir Irena Kleizos su sūneliais bei Rita ir Audrius Rušėnai.

DAINŲ POPIETĖJE „SEKLYČIOJE"

Vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčioje" dainų popietė įvyko rugsėjo 26 d., trečiadienį, 2 val.p.p.

Vyresniųjų centro vadovė Elena Sirutienė, pasveikinusi susirinkusius dainos mėgėjus, pakvietė muziką Faustą Strolią vadovauti šios dienos popietės dainų programai.

Tragiškajai rugsėjo 11-ajai prisiminti angliškai sugiedojome Irving Berlin „God Bless America" ir šią giesmę pagal laisvą F. Strolios vertimą lietuviškai:

Laimink Ameriką,
Mylimus namus,
Ir apšviesk ją
Ir paliesk ją savo meile,
o, Dieve, brangus!

Nuo kalnynų lyg žolynų
Ligi marių mėlynų,
Laimink Ameriką –
Mylimus namus!

Ši daina-giesmė labai gražiai skambėjo lietuviškai.

Po to dainavome gražias ir nuoširdžias nežinomų autorių lietuvių liaudies dainas. Šios dainos apima visas žmogaus gyvenimo sritis, jų yra įvairių rūšių ir nevienodos vertės. Šį kartą dainavome liūdnesnes dainas – „Vežė mane iš namų" („Vežė mane iš namų, iš brangiausių giminių, verkė tėvas, motulė ir brolelis, sesulė"), o taip pat „Kada noriu verkiu", „Aš verkiau parimus", „Kai verkiančio smuiko". Šios dainos labai tiko šios dienos nuotaikai.

Buvo keletas ir ne tokių liūdnų dainų, bet labai tinkančių šios dienos nusiteikimui.

Faustas Strolia, vadovavęs Lietuvos Vyčių chorui 40 su puse metų, dirigento lazdelę perduoda naujam vadovui. Ši šventė įvyko spalio 7 d. seserų kazimieriečių vienuolyno didžiojoje auditorijoje.

Vyresniųjų lietuvių centre Faustas Strolia mus dar linksmins savo muzika ir dainomis.

Po dainų buvo dar ir laimėjimai, o prieš juos – skanūs „Seklyčios" pietūs.

Laima Vaičiūnienė

Dalis vyresniųjų lietuvių popietės dalyvių, atvykusių į visuomenininko ir spaudos bendradarbio Broniaus Nainio paskaitą „Seklyčioje".

E. Šulaičio nuotr.